

R.Nº 3796

82

Troms

Amtsformandskab.

1882.

Indholdsfortegnelse.

Amtsformandskabet:

	Side.
Medlemmer	3
Mødets Afholdelse for aabne Døre	4
Valg paa Opmand	4
Referat af Sager	4—7, 8
Nedsættelse af Kommitteer	7—8
Amtsudvalget	207
Valg af Revisorer til Regnskaberne	218
Berammelse af næste Møde	219
Approbation paa Beslutningerne	219

Antegnelser og Decisioner:

Medicinalfondets Regnskab for 1881	9—20
Amtskommune Do. - 1881	20—25
Amtsskolekasse Do. - 1881	26
Aftenskolens Do. - 1881	27
Amtsskolens Do. - 1881	28
Do. Bestyrers Do. - 1881	28

Aandssvage Børn:

Bidrag til Karen Anna Jernberg af Balsfjord	45
Do. - Olaf Thomassen Maursund af Skjervø	46
Do. - Abraham Rubertsen Selnæs af Karlsø	48
Do. - Anna Rasmusdr. Moen af Tranø	48

Abnorme Børn:

Kristiania Instituts Beretning om de for Amtet forpleiede Børn	39
Bergens Do. Henvendelse	42

	Side.
Blinde:	
Kristiania Instituts Beretning om Ole Andr. Olsen	48
Brønd i Fiskeværret Grimsholmen	213
Budgetter:	
for Amtsskolen	86—98
- Aftenskoler	104
- Amtsskolekassen	107
- Amtsveikassen	191
- Amtskommunen	213—217
Dampskibsselskabet:	
Forslag til Forandring i Bestyrelsen	171—182
Valg af Fuldmægtig ved Generalforsamlingen	217
Døvstumme:	
Beretning fra Thronhjems Døvstummeinstitut	37
Do. - Bergens Do.	38
Bidrag til Kristian Andr. Kristofersen af Tromsøundet	44
Do. - Helberg Joh. Hansen Roldnæs af Ibestad	185
Do. - Edvard Kr. Hansen af Tromsøundet	188
Do. - Hans Matias Adolfsen af Dyrø	198
Dyrlæge:	
Løn til en Amtsdyrlæge, afslaaet	182
Fængselsvæsen:	
Kontrakt om Leie af Hjælpefængsel i Ibestad	55
Fiskeri:	
Syge Fiskeres Behandling udenfor Sygehus	121—127
Varigheden af Forpleiningen til saadanne	129
Andragende fra Karlsø om Tilladelse til Salg af Tørfisk under Makketiden til Russerne	200
Forslag til Lov om Fredning af Lax og Sørret	203
Grimsholmen: Brønd i dette Fiskevær	213

	Side.
Jagt:	
Forlænget Fredningstid for Vildt	60
Kong Oscars Legat:	
Fordeling af Renterne	50
Landhusholdningsselskabet:	
Beretning om Selskabets Virksomhed i 1881	137
Lars Eriksøns Fjøsbeftaringer Vaaren 1881	143
Do. Do. Høsten 1881	149
Agronom Hansens Fjøsbeftaringer i 1881	152
Uddrag af Regnskabet for 1881	155
Landbrugsdirektørens Skrivelse om Præmie for Husmænd	157
Valg paa Bestyrelse	218
Lapperne:	
Erklæring om Forslag til Lov om Lapperne	209
Markedsafgift	189
Medicinalvæsenet:	
Hanna Olsdr. Malangseidets Forpleining for Nervefeber	64, 128
Reiseudgifter for fattige veneriske Syge (Voldgiftskjendelse)	64
Throndenæs Fattigvæsens Andragende om saadanne Udgifters Udredelse af Medicinalfondet	67
Amternes indbyrdes Refusionspligt for syge Fiskere	68
Syge Fiskeres Behandling udenfor Sygehus	121—127
Ole Martin Olsens Henliggen paa Skjervø Sygehus	129
Varigheden af syge Fiskeres Behandling udenfor Sygehus	129
Anne Petrikke Sakariasdr. af Hillesø's Forpleining for Syphilis	189
Distriktslæge Engs Andragende om Laan	205
<i>Sygehuset i Tromsø:</i>	
Beretning om Sygehusets Virksomhed i 1881	131
Forslag til Istandsættelse af Bygningerne	159—169
Anskaffelse af Inventarium til Sygehuset	170
Sygehuskommissionens Indberetning om Anvendelsen af de i 1881 bevilgede Midler	185

Honorar for Sygehuskommissionen	201
Valg paa Medlemmer af Sygehuskommissionen	219
<i>Karlsø Sygehus:</i>	
Beretning om Virksomheden i 1881	132
<i>Skjervø Sygehus:</i>	
Beretning om Virksomheden i 1881	133
Uddrag af Regnskabet	135

Matrikulskylden:

Departementets Skrivelse om dens Fordeling paa Amterne	51
Nedsættelse af en Kommitte til Behandlingen	52
Valg paa Medlemmer af Amtskommitteen	206

Rovdyrs Udryddelse:

Nedsættelse af Præmie for Ræv	56
Præmie for Ravn, Kraake og Skjære	58
Josef Kvalnæs's Andragende om Præmie for en Bjørn	158

Revisionen:

Valg paa Revisorer af Regnskaberne for 1882	218
Revisorernes Honorar	219

Regnskaber:

Uddrag af Regnskabet for Kvænangens Laan af Amtsskolekassen	202
— - Amtskommuneregnskabet for 1881	220
— - Amtsskolens Regnskab - —	223
— - Veikassens do. - —	224
— - Aftenskolernes do. - —	225
— - Amtsskolekassens Bestyrers Regnskab for 1881—82	226
— - Medicinalfondets Regnskab for 1881	227
— - Regnskabet for Skjervø Sygehus	135

Skydsvæsen:

Opsidderne i Skeivaag	53
---------------------------------	----

Sindssyge:

Beretning om dem, som forpleies for Amtets Regning	29—36
--	-------

Skolevæsen:

Beretning om Uddannelseskursus for Lærere	71
Oversigt over Forandringer ved Skoleeiendommene	75
Redegjørelse vedkommende Amtsskolekassen i 1881	77—82
Ikke benyttede Bidrag af Amtsskolekassen	82—86
Budgetforslag for Amtsskolekassen	86—98
Oversigtstabel til do.	100
Andragende fra Lærer Jørgensen om Alderstillæg	102
Redegjørelse for Bevilgninger til Aftenskoler	102
Forslag til Bevilgning til Aftenskoler for 1882—83	104
Budgetforslag for Amtsskolen for 1882—83	107
Stedet, hvor Amtsskolen skal afholdes	108
Storthingets Bevilgning for 1882—83	111
Indberetning om Amtsskolen 1881—82	113—121
Regnskab for Kvænangens Laan af Amtsskolekassen	202
Valg paa Medlemmer af Amtsskolekommissionen	217
Fortegnelse over Lærere, bevilget Alderstillæg	230

Skattevæsen:

Valg paa Medlemmer af Amtsudvalget	207
--	-----

Veivæsen:

Forslag til Budget for Amtets Veikasse 1881—83	191—198
Vintervei mellem Skibotten og Rigsgrænsen	198

Opgave over de til Politiofsyn paa Skibottens Marked i de
3 sidste Aar medgaaede Udgifter.

Aar.	Udgifternes samlede Beløb		Handlen- des Antal.	Udgifternes Middelbeløb.		Handlen- des Mid- deltal.
	Kr.	Øre.		Kr.	Øre.	
November 1879	168	31	15			
1880	109	48	18			
1881	118	90	15			
=	396	69	48	132	23	16
Januar 1880	78	44	14			
1881	68	74	13			
1882	77	61	10			
=	224	79	37	74	93	12
Marts 1880	56	36	8			
1881	156	31	10			
1882	81	46	11			
=	294	13	29	98	04	9

Senjen og Tromsø Fogedembede, 13de Juli 1882.

N. J. Nilsen.

Fra

Komiteen No. 3.

I Anledning af Sag No. 71 tillader Komiteen sig at indstille til Amts-
formandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Fogdens Forslag bifaldes.

Tromsø den 14de Juli 1882.

John Hagen,
Formand.

J. R. Nilsen,
Sekretær.

Komiteens Indstilling blev enstemmig bifaldt.

Sag No. 56. Forslag til Budget for Amtsveikassen for Aarene 1881—83.

Amtmandens Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra

Amtmanden i Tromsø Amt.

Efter det af Fogden i Senjen og Tromsø aflagte Regnskab for Amtets Veikasse for Aaret 1881 var der i Behold Kr. 1605.86
Ifølge Amtsformandskabets Beslutning af 8de Juli 1881 opkræves iaar
1 Kr. pr. Skylddaler, altsaa med en rund Sum „ 1780.00
For 1883 vil jeg foreslaa en lignende Opkrævning af omkring „ 1780.00
Sum Kr. 5165.86

som altsaa vil have til Disposition i Løbet af indeværende og næste Aar.

Dette Beløb foreslaar jeg anvendt saaledes:

A. Af ældre Bevilgninger til Veivæsenet staar nu kun tilbage som aanvist det
Salangens Kommune ved Amtsformandskabets Beslutning af 3die Juli 1873
bevilgede Bidrag af 400 Spdlr. eller 1600 Kr. til Veianlægget fra Øvervandet
til Søveien. Efter Bevilgningen skal Beløbet først udbetales i 3 paa hverandre
følgende Aar efterat Veien er færdig og forsynet med et efter Veistyrelsens
Skjøn forsvarligt Grusdække.

Til Veianlægget er hidtil forbrugt Kr. 50800.00, hvoraf Salangens Herred
har betalt $\frac{1}{6}$ med Kr. 5080.00. Ifølge Meddelelse fra Ingeniør Tygen af 29de
April d. A. vil der imidlertid endaa medgaa omkring 2000 Kr., førend Veien
kan blive færdig, og af dette Beløb maa Herredet nu bidrage $\frac{1}{6}$. Formand-
skabet er herfra tilskrevet om at Kommunen maa vedtage dette, og forinden
saadan Vedtagelse have, kan Arbeidet ikke fuldføres. Imidlertid ordner denne
Sag sig forhaabentlig snart, og jeg tillader mig nu at foreslaa, at den ældre
Bevilgning forandres derhen, at Salangens Kommune, naar Veien er færdig og
forsvarlig gruset, strax faar udbetalt de 1600 Kroner, som efter den oprindelige
Bevilgning først skulde betales i Løbet af 3 Aar. Der er nemlig efter min
Mening ikke nu, da Penge have i Veikassen, Grund til at udskyde Udbetalin-
gen i et saa langt Tidsrum.

B. Lyngens Formandskab indgav den 13de Januar 1880 hoslagte Andragende

med et Bilag om størst muligt Bidrag af Amtskassen til Veianlægget mellem Lyngseidet og Pollen, hvilket Anlæg er anslaaet til at koste Kr. 40,000.00, hvoraf Herredet har vedtaget at udrede en Femtedel eller ialt Kr. 8000.00. Til dette Anlæg er hidtil ved de Kongelige Resolutioner af 16de Juni og 10de Oktober 1881 bevilget Kr. 17,000.00. Herredets Bidrag $\frac{1}{3}$ deraf eller Kr. 3400.00 skulde betales saaledes:

i Aaret 1881	Kr. 600.00
i — 1882	„ 1400.00
i — 1883	„ 1400.00
	<u>Kr. 3400.00</u>

Heraf er imidlertid endnu intet betalt. Det nævnte Andragende blev af Amtsformandskabet i 1880 ikke for Tiden bevilget, hvortil Aarsagen som bekjendt var, at man den Gang ikke havde nogen Veikasse, og ikke vilde bevilge noget til Veivæsenet, førend en saadan Kasse var oprettet. Spørgsmaalet om noget skal bevilges, foreligger altsaa nu. Jeg skal i denne Anledning bemærke, at for et saa folkerigt Præstegjæld som Lyngen (over 4600 Indvaanere), synes den ovennævnte Udtælling for Aarene 1881—1883 ikke at kunne være særdeles betyngende. Imidlertid er det dog en bekjendt Sag, at Forfatningen i Lyngen i de senere Aar har været slet, og den er vistnok for Tiden endog meget daarlig. Jeg er derfor tilbøielig til at anbefale, at Amtet kommer Herredet til Hjælp ved Betalingen af ovennævnte i Aarene 1881—83 forfaldne Summer, idet jeg antager, at Amtsveikassen deraf passende kan tilskyde $\frac{1}{3}$. Herved vil jeg dog bemærke, at jeg ikke tror at Veikassen nu bør binde sig til at betale nogen Del af de Bidrag, som Lyngens Kommune i 1884 og følgende Aar kommer til at yde til dette Veianlæg. Der kan nemlig i en saa lang Tid indtræffe meget, som kan gjøre det lidet tilraadeligt at yde Bidrag til en Kommune, som under almindelige Omstændigheder synes at kunne og bør selv bære de omhandlede Udgifter til sit Veivæsen. Dernæst tror jeg at det bør bestemmes, at Amtsveikassen kun yder sin $\frac{1}{3}$ af Kommunebidraget, efterhaanden som Herredet selv yder sine $\frac{2}{3}$. Hvis dette bifaldes, vil Amtsveikassen altsaa her faa en Udgift iaar af 400 Kroner og i 1883 af 280 Kroner, — dette under Forudsætning af at ogsaa Herredet i nævnte Aar betaler sin Del,

C. Som det vil sees af vedlagte 3 Dokumenter fattede Balsfjordens Herredsstyrelse under 9de November 1881 enstemmig følgende Beslutning:

„Til Opførelse af en Bro over Sagelven mellem Storstennæs og Sørkjøs bevilges af Herredskassen 40 Kroner, dette under Betingelse af at de Omboende udfører al Kjørsel og opfører Broen uden Betaling. Ordføreren paalægges at ansøge Amtsformandskabet om et Bidrag af 40 Kroner af Amtskassen“.

De Naturalpræstationer, som efter foranstaaende skulle ydes af de Omboende, ere anslaaede for Kjørsel til Kr. 150.00, for Arbeide med Opførelse af Broen til Kr. 100.00 og de kontante Udlæg til Kr. 80.00. Om den Nytte, man venter sig af Broen, henvises til Ordførerens Skrivelse, hvori oplyses, at Opsidderne paa flere Gaarde i dette tætbebyggede Strøg i Bunden af Balsfjorden maa passere Sagelven for at komme til Kirken og til Handels- og Thingstedet Storstennæs, samt at Elven Vaar og Høst ikke kan passeres uden Bro eller uden Baade, hvilke i Regelen ikke ere at faa i Nærheden. Jeg finder efter dette Broens Opførelse hensigtsmæssig, og det Bidrag, hvorom der søges, rimeligt. Kun skal jeg tilføie, at Bevilgningen, for at undgaa Misforstaaelse i Fremtiden, antagelig bør indeholde et udtrykkeligt Forbehold om at Broens Vedligeholdelse bliver Amtsveikassen uvedkommende. At opholde Sagen efter en udtrykkelig Vedtagelse af Herredsstyrelsen om at Herredet overtager Vedligeholdelsen, synes mig efter Omstændighederne i nærværende Tilfælde at være mindre fornødent.

D. Der har i længere Tid (se Amtsformandskabsforhandlingerne for 1875 pag. 52, for 1876 pag. 30 og for 1877 pag. 61) været handlet om Opførelse af en Bro over Lakselven ved Finfjordvand (eller ved Fagerfjeldet) i Leenviks Herred. Senest er der nu tilveiebragt vedlagte af Ingeniør Tygen den 7de Januar 1882 undertegnede Overslag, hvorefter Broen med de tilstødende Fyldinger paa den til samme førende Vei skal koste Kr. 2600.00. Dernæst har Leenviks Herredsstyrelse i Mødet den 9de Januar 1882 fattet følgende enstemmige Beslutning:

„Til Bro over Lakselven i Fagerfjeldet overensstemmende med Ingeniør Lunds Tegning og Kalkul bevilges i Henhold til tidligere Andragender fra Opsidderne af Herredskassen en Fjerdedel af Omkostningerne paa Betingelse af at der af Amtsveikassen bevilges de 3 Fjerdedele, hvorom man indgaar til Amtsformandskabet med Andragende“.

Idet jeg vedlægger samtlige de til Sagen hørende Dokumenter og Tegninger, skal jeg bemærke, at den i Herredsstyrelsens Beslutning nævnte Ingeniør Lunds Kalkul er det samme Overslag, der, som oven anført, er dateret 7de Januar 1882 og undertegnet af A. Tygen. Dette Overslag gaar som anført ud paa 2600 Kr., hvoraf ca. 400 Kr. er beregnet for Kjørsel af Sten og Tømmer m. v. samt for Redskabernes Frem- og Tilbagetransport. Jeg finder det rimeligt, at de i Broanlægget mest interesserede Opsiddere, som af Ingeniør Tygen bemærket i hans Skrivelse af 15de Februar d. A., paatage sig denne Kjørsel som Pligtarbejde, hvorved altsaa det kontante Beløb reduceres til 2200 Kroner. Efter Omstændighederne finder jeg at kunne indstille, at $\frac{3}{4}$ af dette Beløb eller Kr. 1650.00 tilskydes af Amtsveikassen, hvorved altsaa Herredet og de nærmest interesserede Opsiddere ville komme til at udrede Kr. 550.00 samt i Pligtarbejde ca. Kr. 400.00, tilsammen Kr. 950.00. I Herredets Tilskud vil muligens ske noget Afdrag, da der blandt Dokumenterne ligger en Liste, hvori der siges at være indkommet som private Bidrag 53 Spd. 3 Ort 12 Skill. Med Hensyn til Tiden for Betaling af Amtsbidraget skal jeg bemærke, at det efter Omstændighederne bør blive Lenviks Kommune, som lader Arbeidet udføre, og at der saaledes, hvis intet andet bestemmes, ikke vil kunne gjøres Fordring paa Amtsbidraget, førend det godtgjøres, at Broen er fuldt færdig overensstemmende med Tegningerne. Det kan dog maaske falde vanskeligt for Herredet at staa i Forskud for den hele Sum, og jeg skal derfor henstille til Afgjørelse, om ikke Beslutningen bør fattes saaledes, at der bliver Adgang for Amtmanden til forskudsvis at anvise en større Del af Amtsbidraget, efterhaanden som Lenviks Formandskab oplyser at Penge til Arbeidet behøves og under Betingelse af at Formandskabet paa Herredets Vegne indestaar for at Arbeidet fuldføres inden en passende Frist. Endelig skal jeg tilføie, at der hidtil mangler Vedtagelse fra Herredets Side for Broens Vedligeholdelse, en Vedtagelse som ved et saavidt betydeligt Arbejde som dette dog formentlig paa Forhaand bør have.

2. Til Amtmandens Diæt paa Reiser i Veivæsenets Anliggender er i 1881 medgaaet noget over 60 Kroner. Som Anslagssum til lignende Udgifter i de to Aar 1882—1883 foreslaaes opført 80 Kroner aarlig eller 160 Kroner.

3. Den Veinspektøren i Maalselven, Bardo og Salangen ved Distriktsformandska-

bets Beslutning af 10de Juli 1862 (Forhandlingerne pag. 15) bevilgede Løn 120 Kroner aarlig er udbetalt for 1881. For de to Aar 1882—1883 opføres hertil 240 Kroner.

G. Hvad der efter disse Bevilgninger bliver tilovers, foreslaaes afsat til senere Bevilgninger.

I Henhold til det anførte tillader jeg mig at indstille at Amtsformandskabet fatter følgende Beslutninger:

1. I Aaret 1883 udlignes og opkræves til Amtsveikassen paa Amtets Matrikulskyld 1 — en — Krone pr. Skylddaler.
2. Amtsveikassens Udgifter for Aarene 1881—1883 opføres saaledes:
 - a. Det Salangens Herred ved Beslutning af 3die Juli 1873 tilstaaede Bidrag til Veianlægget fra Øvervand til Søveien kan, saasnart Veien er færdig og forsynet med et efter Veistyrelsens Skjøn forsvarligt Grusdække, udbetales paa en Gang med Kr. 1600.00
 - b. Af det Bidrag stort Kr. 3400 som Lyngens Herred for Aarene 1881—1883 har at udrede til Veianlægget mellem Lyngseidet og Pollen, overtager Amtsveikassen $\frac{1}{3}$ eller 680.00
Amtsveikassens Tilskud udredes kun efterhaanden som Herredet betaler sine $\frac{2}{3}$ af Bidraget.
 - c. Til en Bro over Sagelven i Balsfjorden bevilges Balsfjordens Herred 40.00
dette under Forbehold af at Broens Vedligeholdelse bliver Amtsveikassen uvedkommende.
 - d. Til en Bro over Lakselven ved Finfjordvandet bevilges Lenviks Herred $\frac{3}{4}$ af Broens Kostende, dog ikke over 1650.00
dette dog under Betingelse af at Lenviks Herredsstyrelse paa Herredets Vegne overtager Broens Vedligeholdelse. Af Beløbet kan indtil Kr. 1500 forskudsvis udbetales, efterhaanden som Lenviks Formandskab oplyser, at Penge til Arbeidet behøves, og under Betingelse af at Formandskabet paa Herredets Vegne indestaar for at Arbeidet fuldføres inden Udgangen af 1883.

Transp. Kr. 3970.00

Transp. Kr. 3970.00

- Resten udbetales, naar det for Veistyrelsen godtgjøres, at Broen med Udfyldninger er tilfredsstillende fuldført overensstemmende med de af Ingeniør Tygen forfattede Tegninger.
- e. Til Diæt til Amtmanden paa Reiser i Veivæsenets Anliggender i Aarene 1882 og 1883 opføres som Overslagssum 80 Kr. aarlig eller ialt " 160.00
- f. Lønnen for Veinspektøren i Maalselven m. v. opføres for nævnte to Aar med 120 Kr. aarlig eller ialt " 240.00
- g. Resten af Indtægterne med omkring " 795.86

Tilsammen Kr. 5165.86

Tromsø den 21de Juni 1882.

Chr. Kjerschow.

Til

Tromsø Amtsformandskab.

Fra

Kommitteén No. 1.

I Anledning af Sag No. 56, Budget for Amtets Veikasse, tillader Kommitteén sig at bemærke, at den i følgende Punkter ikke kan anbefale Hr. Amtmandens Forslag.

Saalænge Amtsveikassens Midler ikke ere betydeligere end nu, finder man det utilraadeligt, at der af den tilstaaes Bidrag til Veiarbeider, som væsentlig udføres for Statsbidrag, men at den alene bidrager til saadanne Arbeider, hvortil Statsbidrag ikke kan faaes. Veianlægget Lyngseidet—Pollen oparbeides for Statsmidler, mod at Lyngen skal bære $\frac{1}{2}$ Del og den Del faar den selv bære.

Da de første Bevilgninger af Veikassen nu skal foretages, og paa Grund af dens smaa Midler, tør man ikke anbefale høiere Bidrag end Halvdelen af Arbeidets Kostende.

Thi indstilles til saadanne

Beslutninger:

1. I Aaret 1883 udlignes og opkræves til Amtsveikassen paa Amtets Matrikulskyld 1 — en — Krone pr. Skylddaler.

2. Amtsveikassens Udgifter for Aarene 1881 til 1883 opføres saaledes:

- a. Det Salangens Herred ved Beslutning af 3die Juli 1873 tilstaaede Bidrag til Veianlægget fra Øvervand til Søveien kan, saasnart Veien er færdig og forsynet med et efter Veistyrelsens Skjøn forsvarligt Grusdække, udbetales paa en Gang med Kr. 1600.00
- b. Til en Bro over Sagelven i Balsfjorden bevilges Balsfjordens Herred " 40.00
- dette under Forbehold af at Broens Vedligeholdelse bliver Amtsveikassen uvedkommende.
- c. Til en Bro over Lakselven ved Finfjordvandet bevilges Lenviks Herred $\frac{1}{2}$ af Broens Kostende, dog ikke over " 1300.00
- dette dog under Betingelse af, at Lenviks Herredsstyrelse paa Herredets Vegne overtager Broens Vedligeholdelse. Af Beløbet kan imidlertid 1100 Kr. forskudsvis udbetales, efterhaanden som Lenviks Formandskab oplyser, at Penge til Arbeidet behøves, og under Betingelse af at Formandskabet paa Herredets Vegne indestaar for at Arbeidet fuldføres inden Udgangen af 1883. Resten udbetales, naar det for Veistyrelsen godtgjøres, at Broen med Udfyldninger er tilfredsstillende fuldført overensstemmende med de af Ingeniør Tygen forfattede Tegninger.
- d. Til Diæt til Amtmanden paa Reiser i Veivæsenets Anliggender i Aarene 1882 og 1883 opføres som Overslagssum 80 Kr. aarlig eller ialt " 160.00
- e. Lønnen for Veinspektøren i Maalselven m. v. opføres for nævnte to Aar med 120 Kr. aarlig eller ialt " 240.00
- f. Resten af Indtægterne med omkring " 1825.86
- forbeholdes til senere Bevilgning.

Tils. Kr. 5165.86

Tromsø den 13de Juli 1882.

M. Lundberg,
Formand.L. M. Hansen,
Sekretær.

Under Sagens Behandling fremsatte Ordfører Larsen det Forslag, at der overensstemmende med Amtmandens Indstilling under No. 2 b. bevilges til Lyngen 680 Kroner. Ligesaa optog Ordfører Eng Amtmandens Forslag under No. 2 d. om Bevilling til Lenvig af 1650 Kr.

Ved Votering havde Sagen følgende Udfald: Amtmandens og Komiteens enstemmige Indstillinger under No. 1 og No. 2 litr. a. bifaldtes enstemmig. Amtmandens Forslag under No. 2 litr. b. blev med 16 mod 2 Stemmer ikke bifaldt. Sammes Indstilling No. 2 c., der stemmer med Komiteens Indstilling No. 2 b, bifaldtes enstemmig. Derefter voteredes over Amtmandens Indstilling under No. 2 litr. d., som med 13 mod 5 Stemmer ikke bifaldtes, hvorefter Komiteens Indstilling under No. 2 e. om samme Post enstemmig bifaldtes. Derefter bifaldtes enstemmig Komiteens Indstillinger under No. 2 litr. d., e. og f.

Sag No. 57. Amtmandens Skrivelse om Oparbejdelse af en Vintervei mellem Skibotten i Lyngen og Rigsgrændsen.

Amtmandens Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra Amtmanden i Tromsø Amt.

Som Amsformandskabets Medlemmer bekjendt, foregaar der mellem Rigsgrændsen og Lyngen fornemmelig under den Tid, da de tre aarlige Markeder afholdes paa Skibotten, en ganske livlig Færsel, hvorunder der føres frem og tilbage ikke ubetydelige Kvanta tunge Varer. Til Lettelse af Samfærselen med Naborigerne ad denne, omtrent 50 Kilometer lange Vei, er der hidtil fra norsk Side foranstaltet følgende:

I Aaret 1846 opførtes der ved Stedet Helligskogen (Pyhævuta) en Fjeldstue — bestaaende af et Vaaningshus og et Udhus, hvilke Bygninger i 1879 bleve istandsatte. Statskassen har dertil ialt anvendt omkring 2000 Kr. Stedet beboes som bekjendt af en af det Offentlige antaget Opsidder, der har en aarlig Godtgjørelse af Statskassen stor 240 Kroner og Brugen af endel en Privatmand tilhørende Slaatter, for hvilke Statskassen betaler Lejen.

I Aaret 1852 bevilgedes af Statskassen 100 Spdlr. eller 400 Kr. til Oprydning af endel vanskelige Steder samt til Opførelse af en Bro over Rovaelven paa Veien mellem Helligskogen og Skibotten. Da denne Bro i 1879 fandtes at være

faldefærdig, blev en ny Bro over Elven opført med en Udgift af lidt over Kr. 120, hvilket Beløb paa Stortinget i 1881 bevilgedes udredet af Statskassen.

I den senere Tid er der fra Forskjellige fremsat Anmodninger til mig om at søge Veien mellem Skibotten og Rigsgrændsen udbedret. Det er mig ogsaa bekjendt, at man i Naborigerne har sin Opmærksomhed henvendt paa det Ønskelige i at lette Samfærselen med den norske Kyst paa denne Kant. Guverneren i Uleåborgs Län udbad sig saaledes ifjor Høst Oplysning om hvad der fra norsk Side hidtil var foranstaltet for Samfærselen og til Reisendes Bekvemmelighed paa dette Strøg, idet han bemærkede, at der ogsaa inden finsk Omraade var reist Spørgsmaal om at lette nævnte Samfærsel mellem Muonioniska Sogn og Rigsgrændsen.

Senere har jeg modtaget hoslagte Skrivelse af 14de Juni 1882 fra Landshövdingen i Norrbottens Län, hvormed følger vedlagte Forestilling fra en Komite valgt af Enontekis Sogns Kommunestyrelse, hvori anholdes om at jeg vil virke for Udbedring af Vinterveien fra Helligskogen til Skibotten.

Inden vort sydlige Naboamt, Nordland, har der i længere Tid været forhandlet om og virket for Lettelse af Samfærselen med Sverige. Den Stilling, hvori Sagen der staar, er den, at man vistnok for Tiden paa Grund af de store dermed forbundne Omkostninger har opgivet Tanken om en fuldstændig Sommer-Kjørevei mellem Rigerne, men at man derimod fremdeles arbejder paa at lette Vinterfærselen, hvilket kan ske ved forholdsvis mindre Beløb. Disse Beløb ere i Nordlands Amt tilveiebragte paa den Maade, at Statskassen, saavidt jeg ved, udelukkende har baaret de egentlige Anlægsomkostninger, medens Amtskommunen har overtaget Vedligeholdelsen og derhos Udgifterne til Gjærdehold og Grund samt Erstatning for Grustag og anden Jordskade.

Jeg skulde efter Omstændighederne anse det ønskeligt og hensigtsmæssigt, at der ogsaa inden dette Amt maatte kunne gøres noget til Udbedring af Vinterveien mellem Lyngen og Naborigerne. Midlerne dertil og til Vedligeholdelsen maatte da formentlig blive tilveiebragte paa samme Maade her som i Nordlands Amt.

Det Første, som i saa Henseende maatte gøres, vil antagelig være at andrage om at der for Statskassens Regning bliver anstillet Undersøgelse om Maaden, hvorpaa et saadant Vinterveianlæg kunde udføres, og om Størrelsen af de dermed forbundne Omkostninger.

Forinden jeg imidlertid skrider til at foretage noget i denne Sag, har jeg troet at burde gjøre Sagen til Gjenstand for Forhandling i Amtsformandskabet. Der er dog for Tiden ikke Spørgsmaal om at fatte nogen, for Amtskommunen enten med Hensyn til Vedligeholdelsen eller iøvrigt bindende Beslutning, men hvad jeg ønsker er en Udtalelse fra Amtsformandskabet, om hvorvidt samme anser Sagen af saa megen almen Interesse, at det vil anbefale at den gjøres til Gjenstand for Undersøgelse og Forhandling.

Tromsø den 30te Juni 1882.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Angaaende Sag No. 57 tillader Kommitteens sig at bemærke, at den er enig med Amtmanden og indbyder Amtsformandskabet til at udtale:

Amtsformandskabet anbefaler paa det bedste, at den paatænkte Vintervei mellem Skibotten i Lyngen og Rigsgrænsen gjøres til Gjenstand for Undersøgelse og Forhandling.

Tromsø i Kommitteens No. 1 den 12te Juli 1882.

M. Lundberg,
Formand.

L. M. Hansen,
Sekretær.

Kommitteens Indstilling enstemmig bifaldt.

Sag No. 59. Forestilling fra Karlsø Herredsstyrelse om Tilladelse for den fiskende Almue til at sælge ogsaa tørrede Fiskevarer til Russerne under Makketiden.

Kommitteens Indstilling er saalydende:

Fra
Kommitteens No. 3.

Sag No. 59.

Paa indeværende Aars Storting var et Lovforslag af saadant Indhold som af Karlsø Herredsstyrelse her omhandlet under Behandling, men vandt ikke Thingets Bifald, idet Odelstinget med Hensyn til dette Lovforslag fattede saadan Beslutning: „Sagen tages ikke under Behandling“.

Under Sagens Behandling i Odelstinget udtalte vedkommende Kommitteformand, Sorenskriver Roll, bl. a. følgende:

„Hvis Beslutningen til Udskeibningslov bliver Lov, vil alle Fiskere Landet over have Adgang til at sælge Fisk, i hvad Stand den end findes, til Udlændinger og følgelig ogsaa de finmarkske Fiskere til Russerne; bliver den Lov, vil dette gjælde for det hele Land, og altsaa ogsaa for Finmarken“.

Udtalelserne forøvrigt gik ud paa, at nogen anden Lov end Udskeibningsloven var overflødig forat give Fiskerne Ret til at sælge Tørfisk til Russerne.

Loven om Udskeibningsret er sanktioneret og saaledes nu gjældende Lov. Paa Grund heraf tillader Kommitteens sig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Sagen henlægges.

Tromsø den 12te Juli 1882.

John Hagen,
Formand.

J. R. Nilsen,
Sekretær.

Kommitteens Indstilling blev enstemmig bifaldt.

Sag No. 63. Andragende fra Distriktslæge Eng om Laan af Medicinalfondet.

Paa Foranledning blev Sagen indtil videre forbigaaet.

Amtmanden fremlagde dernæst som

Sag No. 72. Forslag fra Kommitteens No. 2 angaaende Honorar for Sygehuskommissionen.

Kommitteens Indstilling er saalydende:

Fra Kommitteens No. 2.

Ifølge tidligere Praxis tillader Kommitteens sig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

„Til Honorar for Sygehuskommissionen for Aaret 1881—1882 bevilges af Medicinalfondet Kr. 150.00.“

Nikolaisen deltog ikke i denne Sags Behandling.

Tromsø den 12te Juli 1882.

L. B. Drevland,
Formand ved denne Sags Behandling.

Oskar Eng,
Sekretær.

Kommitteens Indstilling enstemmig bifaldt.

I denne Sags Behandling deltog ikke Ordfører Nikolaisen.

Foruden disse Herrer har følgende inden Kommitteén ogsaa faaet Stemmer:
L. Hansen Trondenæs, Lund Bjarkø, Hegge Skjærvø, Lars Nordmo Maalselven,
Wulff Kvædfjord, T. Olsen Moen Maalselven, Kirkesanger Larsen Lyngen, Kirkesan-
ger Nikolaisen Tromsøsundet, E. Forseth Bardo, J. Hagen.

Tromsø den 15de Juli 1882.

M. Lundberg. John Hagen.

Ved Valget havde Følgende de fleste Stemmer:

Ordfører L. Drevland	16	Stemmer.
Lensmand Wennberg	13	—
Handelsmand Helberg	10	—
Ordfører L. Hansen og Distriktslæge Eng hver	8	—

Ved Omvalg mellem de to sidstnævnte fik Distriktslæge Eng 10 St. og
L. Hansen 8.

Derpaa foretoges Valg paa Suppleanter, hvortil Følgende fik de fleste Stemmer:

L. M. Hansen, Sama	12	Stemmer.
Kirkesanger Nikolaisen	10	—
J. Hagen og R. Kaarbø hver	9	—

Distriktslæge Eng fremsatte følgende Forslag: „I Tilfælde af Forfald af
et Amtsudvalgsmedlem, skal først indkaldes Suppleant fra samme Sorenskriveri.“

Dette Forslag blev bifaldt med 14 mod 4 Stemmer.

Beslutning: Forhandlingerne fortsættes her Mandag Formiddag Kl. 8.

Chr. Kjerschow.

N. P. T. Nilsen.

Aar 1882 den 17de Juli fortsattes Forhandlingerne paa samme Sted som
den 15de. Samtlige Ordførere vare tilstede.

Hvorda foretoges:

Sag No. 60. Skrivelse fra Indre-Departementet, hvorved begjæres Erklæ-
ring om Forslag til Lov om Lapperne.

Departementets Skrivelse med Amtmandens Paategning og Kommitteens
Indstilling er saalydende:

Fra
Den Kongelige Norske Regjerings
Departement for det Indre.

Odelstinget har under 25de forrige Maaned ved Behandlingen af Indstil-
ling fra Konstitutionskommitteén angaaende Kongelig Proposition af 30te Januar
dette Aar til Lov om Lapperne i de forenede Riger samt et privat fremsat Forslag
til Lov om samme Gjenstand fattet følgende Beslutning:

„Den Kongelige Proposition til Fælleslov og det fremsatte private Forslag
til en særlig norsk Lov vedkommende Lapperne oversendes tilligemed nærværende
Indstilling Regjeringen med Anmodning om, at Erklæring desangaaende fra Amts-
formandskabet i Tromsø Amt og fra Herredsstyrelserne saavel i Tromsø som i de
øvrige Distrikter, der berøres af Lappernes Renbetning, maa blive indhentet og
Resultatet forelagt næste Odelsting.“

Man vedlægger endel Aftryk af den Kongelige Proposition. Ligeledes føl-
ger Aftryk af det i Beslutningen nævnte private Forslag til særlig norsk Lov, nem-
lig det samme, som i sin Tid blev afgivet af Amtmanden i Tromsø Amt og i 1878
fremsattes for Stortinget af Tromsø Amts Repræsentanter (Dok. Nr. 21 for 1878).
Videre vedlægges Aftryk af den til Grund for Beslutningen liggende Komiteind-
stilling O. IV for 1882 med tilhørende dissenterende Votum, samt af Stå. Dok. Nr.
96 for iaar indeholdende de i Indstillingen Side 7—8 berørte nylig fremkomne Ud-
talelser angaaende det Kongelige Lovforslag fra forskjellige Mænd inden Tromsø
Amt. Endelig følger et Exemplar af Odelstingstidenden for iaar Side 649 fig.,
hvor Sagens mundtlige Behandling er refereret.

Departementet skal anmode Hr. Amtmanden om overensstemmende med Odelstingets Begjæring at indhente Erklæring fra Amtsformandskabet samt fra Herredsstyrelserne i de Distrikter inden Deres Amt, som berøres af nærværende Sag. Komiteindstillingen Side 8 fremhæves som det Punkt, hvorom Udtalelse særlig ønskes, Spørgsmaalet om enten de i Forholdet nærmest Interesserede tilfredsstilles ved en udelukkende norsk Lov, eller det maatte findes overveiende ønskeligt at arbeide for Istandbringelsen af en Fælleslov. Forøvrigt mener Komiteen det tilstrækkeligt, at de lokale Autoriteter opfordres til at fremkomme med de Bemærkninger ved de tvende fremsatte Lovforslag, hvortil disse hver for sig maatte give Anledning.

De afgivendes Erklæringer bedes betimelig indsendte hertil med Hr. Amtmandens egen Udtalelse.

Kristiania den 5te Juni 1882.

Vogt.

E. Christie.

Til
Amtmanden i Tromsø Amt.

Nærværende Sag forelægges herved Tromsø Amtsformandskab til Erklæring.
Tromsø Amt, 28de Juni 1882.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Til forberedende Behandling har undertegnede Komite modtaget Sag No. 60 angaaende Lov om Lapperne i de forenede Riger. I Sagens Anledning tillader Komiteen sig at bemærke følgende:

Man anser det paatrængende nødvendigt at Lov om Lapperne snarest muligt istandbringes, da den nuværende Tilstand i Forholdet mellem Lapperne og de Fastboende er uudholdelig og stadig forværres.

En saadan Lov maa indeholde Bestemmelser, der paa samme Tid som den hjemler Lapperne Nyttetsret, dog begrænder denne saaledes, at de Fastboendes Interesser betrygges.

Skjønt man slutter sig til Konstitutionskomiteens Udtalelser i 1872, indtaget i Oth. Prop. No. 2, Side 15 —, maa man dog indrømme, at en fælles norsk-svensk Lov vilde være mest effektiv i Udøvelsen af Retsreglerne til de Fastboendes Beskyttelse af den Grund, at uden en saadan Lov vil Domme og Forlig vanskelig kunne exekveres hos svenske Lapper her i Landet.

Saa vel nævnte Kgl. Prop., som Konstitutionskomiteens Indstilling af 1882 og Stiftamtmand Kjerschows Forslag indeholder imidlertid enkelte Bestemmelser som blandt andet aabner Lapperne Adgang til at gaa den jordbrugende Befolknings Rettigheder altfor nær. De af Konstitutionskomiteens Minoritet foretagne Ændringer i dens Indstilling § 3, 5, 8, 10, 22, 25 og specielt § 30, formenes at være Forbedringer, særlig § 30, som man slutter sig til og paa det bedste anbefaler vedtaget.

Skal imidlertid Loven blive nogenlunde tilfredsstillende, maa yderligere Ændringer foretages. § 4 hjemler Lapperne en saagodtsom ubegrændset Ret til Hugst af voxende Løvtræer, en Frihed, der bør indskrænkes for at sikre mod Misbrug. Mest paatrængende nødvendigt er det at Tidsgrænsen 8de Juli i § 9—4 forandres. Bliver den nævnte Termin gjældende Lov, vil derved forvoldes de Fastboende uerstattelig Skade ikke alene enkeltvis men for hele Strøg, da man vil savne fornødent Beite for sine Creature. Komiteens Medlemmer ere alle enige i at denne Tidsgrænselse bør sættes til 15de Juni, dog tror 5 af Komiteens 6 Medlemmer at den til Nød kan udstrækkes til 24de Juni, hvis dette skulde vise sig uundgaaeligt nødvendigt for at faa Loven istand, men under ingen Omstændighed længere. Afstandsgrænsen 6 Kilometer vil være tilstrækkelig, naar undtages for enkelte Distrikter saasom Maalselven og Bardo Herreder. § 13 bør ændres saaledes, at i alle Sager, som gaa ind under denne Lov, skal inden Tromsø Amt offentlig Paatale finde Sted.

I Henhold til Anførte indstiller Komiteen til Amtsformandskabet at afgive saadan

Erklæring:

Amtsformandskabet anbefaler Vedtagelse af en fælles norsk-svensk Lov overensstemmende med Konstitutionskomiteens Minoritets Indstilling i 1882 ændret i følgende Punkter:

§ 4. Lapperne gives Ret til i Skog at betjene sig til egen Fornødenhed

af Tørt og Vindfald, Ener og Vidjebuske samt af voxende Løvtræer til Teltstænger og andre mindre Fornødenheder. Hvad der videre tiltrænges af Trævirke f. Ex. til Gjærder maa i Statens Skoge kun tages efter Udvisning og i private Skoge enten efter Overenskomst med Eieren eller efter Udvisning af vedkommende Lensmand eller den som Amtmanden dertil bemyndiger og i saa Fald mod Erstatning efter Skjøn.

I § 9, 4 bør istedetfor 8de Juli sættes 15de Juni, eller, om det skulde vise sig uundgaaeligt nødvendigt for at faa Loven istand, — 24de Juni. Udover denne Tidsgrænse bør man under ingen Omstændighed gaa. Afstandsgrænsen 6 Kilometer vil i Almindelighed være tilstrækkelig, naar som anført undtages enkelte Distrikter. For disses Vedkommende bør der gives Amtmanden Adgang til at gjøre Undtagelser saaledes at Grænsen kan bestemmes indtil 8 Kilometer.

§ 13 bør forandres derhen, at det Offentlige bør paatale alle de Sager, som gaa ind under denne Lov inden Tromsø Amt enten der er indført Distriktsinddeling eller ikke.

Skulde ikke disse Ændringer vedtages, anbefales en særlig norsk Lov, hvori den samme Ændring maatte optages, og for at denne skulde blive tilstrækkelig effektiv, anbefales indtaget den Bestemmelse som Stiftamtmand Kjerschow har foreslaaet i sit Udkast § 18.

Tromsø i den specielle Kommitte til Behandling af

Lov om Lapperne d. 17de Juli 1882.

M. Lundberg,

Oskar Eng,

Formand.

Sekretær.

Ordfører Eng foreslog:

1. at følgende Ord i Komiteindstillingen: „eller, om det skulde vise sig uundgaaelig nødvendig for at faa Loven istand, 24de Juni“, skal udgaa, og
2. at Ordene „indtil 8 Kilometer“ skal forandres til: „indtil 10 Kilometer“.

Ordfører Hagen foreslog, at i Lovforslagets § 30 sættes 10 Aar istedetfor 15 Aar.

Votering foregik derefter med følgende Udfald:

Først vedtoges enstemmig Komiteens Indstilling i sin Helhed med Forbehold af senere at afgjøre Engs og Hagens Forslag.

Dernæst forkastedes Engs Forslag No. 1 med 13 mod 5 og hans Forslag No. 2 med 11 mod 7 Stemmer.

Endelig forkastedes Hagens Forslag med 13 mod 5 Stemmer.

Amtmanden bemærkede paa Foranledning, at han vil tilstille samtlige Formandskaber Aftryk af Komiteens Indstilling og af de idag fattede Beslutninger. Han anmodede derhos enhver af Ordførerne om derefter at forelægge Sagen for sin Herredsstyrelse og om i dette Øiemed at medtage herfra Sagens til Ordførerne omdelte trykte Dokumenter.

Efter mundtligt Forslag fra Viceordføreren i Karlsø foretoges som **Sag No. 75. Forslag til Anbringelse af en Brønd i Fiskeværet Grimsholmen**, hvilken Sag paa Amsformandskabet i 1881 behandledes som No. 38 og da blev udsat.

Deri fattedes enstemmig følgende Beslutning: „Til Anlæg af en lukket Brønd med Pumpe i Fiskeværet Grimsholmen bevilges af Medicinalfondet et Bidrag af 200 Kr. mod at Karlsø Formandskab besørger og garanterer for Arbeidets forsvarlige Udførelse og for Brøndens Vedligeholdelse“. Denne Beslutning fattedes under Forudsætning af, at Statens Havnevæsen ikke vil bekoste Brønden bygget.

Derefter foretoges:

Sagerne No. 58 og 73. Forslag til Amtskommunens Budget.

Amtmandens Skrivelse af 3die og Overslaget af 15de Juli ere saalydende:

Fra

Amtmanden i Tromsø Amt.

Angaaende Opgjøret af Amtskommunens Budget for Aaret 1883 skal jeg tillade mig foreløbig at bemærke Følgende:

Udgifterne antages at kunne anslaaes saaledes:

1. Amsformandskabet og Revisionen:

I 1880 udgjorde disse Udgifter noget over Kr. 2800.00 og i 1881 Kr. 2673.82. Formodentlig ville de i 1883 ikke udgjøre over Kr. 2800.00, hvoraf efter Amsformandskabets Beslutning af 7de Juli 1881 Halvdelen falder paa Medicinalfondet, medens den anden Halvdel opføres her med Kr. 1400.00

2. Justits- og Politivæsenet:

Transp. Kr. 1400.00

Sag No. 54. Andragende fra Landhusholdningsselskabet.

Bestyrelsens Skrivelse med vedlagte Beretninger og Uddrag af Regnskabet, Landbrugsdirektørens Skrivelse, samt Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra

Bestyrelsen for Tromsø Amts
Landhusholdningsselskab.

Herved giver man sig den Ære at fremsende:

1. Beretning om Selskabets Virksomhed i Aaret 1881.
2. Indberetning fra Amtsgaardmand Hansen om hans Virksomhed og Reiser i s. A.
3. Beretning fra samme om Fjøsbefaringer i Vaaren 1881.
4. Beretning fra samme om Fjøsbefaringer Høsten 1881.
5. Beretning fra Lars-Eriksen om Fjøsbefaringer Vaaren 1881.
6. Uddrag af Selskabets Regnskab for samme Aar.

Disse Dokumenter bedes fremlagte for Amtsformandskabet.

Derhos følger hermed en Skrivelse af 28de Februar 1882 fra Landbrugsdirektøren til Amtmanden i Tromsø Amt, hvorved bedes taget under Overveielse, om der skulde være Grund til at søge Bevilgningen til nærværende Selskab forøget i det Øiemed, at Selskabet kunde blive sat istand til at uddele Gratifikationer til Mænd, der gennem udholdende Arbeide have udført store og tunge Rydningsarbeider, eller til Husmænd, som have vist ualmindelig Flid ved Dyrkning af sine Pladse. Selskabets Bestyrelse tror vistnok ikke, at der er nogen særlig Opfordring for samme til at tage sig af denne Sag, men man har dog for det Tilfælde, at Amtsformandskabet skulde være af en anden Mening, troet at burde gjøre samme bekjendt med Sagen.

For det Tilfælde, at intet forøget Bidrag bliver bevilget i fornævnte Øiemed, anholder Bestyrelsen kun om, at der af Amtskommunens Midler for Tiden fra 1ste Juli 1883 til 30te Juni 1884 maa blive bevilget Selskabet det samme Bidrag som hidtil, nemlig 1000 Kroner.

Tromsø den 19de Juni 1882.

Paa A. M. Helbergs og egne Vegne

Chr. Kjerschow. J. Koht. L. Schjetlein. A. Moursund.

Beretning

om Tromsø Amts Landhusholdningsselskabs Virksomhed i Aaret 1881.

Det ved § 2 i Selskabets Love befalede Fællesmøde afholdtes den 8de Juli 1881 i Tromsø By, hvor Amtsformandskabet samtidig var samlet.

Ved Mødet fremlagdes Beretning om Selskabets Virksomhed i 1880 og Regnskab for samme Aar med Antegnelser, hvortil afsagdes Decision. Af de 3 Medlemmer af Selskabets Bestyrelse, som vælges i Fællesmødet, stod Apotheker J. Koht for Tur til at udtræde, hvorhos Overtoldbetjent O. Holmboe og Udskiftningsformand Falck vare fraflyttede Stedet. Man foretog derfor Valg paa 3 nye Medlemmer med det Udfald, at Apotheker J. Koht, Sagfører A. Moursund og Lensmand L. Schjetlein valgtes.

Dyrskuer afholdtes i Tiden mellem 22de Juli og 1ste August paa Gaardene Aarsten, Aa og Andorgvaag i Ibestad Herred. Der fremmodte ialt 15 Okser, 267 Kjør, 32 Kviger og et Snes Sauer. Præmier uddeltes til et Beløb af 220 Kroner, hvoraf Landhusholdningsselskabet og Ibestad Herred hver bidrog en Halvdel. Den 12te August afholdtes Dyrskue paa Gaarden Rotsundelv i Skjærvø, hvor der fremmodte 4 Okser, 106 Kjør og 10 Kviger. Præmier uddeltes til Beløb 80 Kroner, hvoraf dette Selskab tilskjød 60 og Sognet Resten.

Samtidig med Dyrskuerne i Ibestad afholdtes Udstillinger af Landbrugsprodukter og Husflidsgjenstande, ved hvilke et Antal af 105 Udstillere havde fremleveret 50 Prøver paa Smør, 26 paa Ost, 177 Stykker vævede, strikkede, hækede og broderede Sager samt 1 Prøve paa Skomagerarbeide. Præmier uddeltes til et samlet Beløb af Kr. 90.90, hvoraf det Kgl. Selskab for Norges Vel har tilskudt 90 Kr.

Den i Selskabets Tjeneste værende Agronom J. M. Hansen bereiste i Aarets Løb forskjellige Dele af Amtet for at give Veiledning i Jordbrug og Kreaturstel samt for at undersøge Torvmyrer og give Undervisning i Torvens Behandling. Hans Indberetning om disse Reiser og om hvad han paa samme har udrettet, følger hermed.

Ligesom i de fire foregaaende Aar har Bestyrelsen ogsaa i 1881 ladet afholde Fjøsbefaringer. Disse ere foregaaede baade Vaar og Høst, saaledes at Amtsgaardmand Hansen i Marts til Mai bereiste Dele af Kvænangens, Skjærvø, Kariso og

Tromsøundets Herreder og i November—December Skjærvø og Ibestad Herreder. Gaardbruger Lars Eriksøn Langnæs bereiste i April—Juni Dele af Tromsøundets, Malangeus og Lenviks Herreder samt i November—December de samme Herreder. Under disse Befaringer besøgte ialt 1273 Fjose. Om Kreaturstellet og Fodermængden paa de besøgte Steder har Lars Eriksøn afgivet vedlagte to Indberetninger af 12te Juli og 30te December og Hansen vedlagte Beretning af 8de Juni 1881. Vedkommende Høstbefaringen har Hansen blot afgivet en schematisk Opgave, som viser at han til en samlet Besætning af 82 Heste, 453 Storfæ og 983 Sauer forefandt en Høbeholdning af 46,600 Vog, hvilket giver omtrent 55 Vog pr. Kofoder. Det vil af Beretningen i det hele taget sees, at Tilstanden paa mange Steder i dette Amtsdistrikt i den her omhandlede Henseende er meget mislig, ja saa mislig, at Kreaturholdet, saaledes som Sultefodringen endnu drives, saa langt fra er en Velstandskilde for Vedkommende, at det meget mere maa ansees for paa mange Steder at være til ligefremt Tab. Det gaar nemlig tildels saa vidt, at Mændene hindres fra at drive Fiske derved, at de maa være hjemme for at drage sammen Tang, Tarre og Skav til en Del Kreaturer, som ere saa ilde stelte og forsultne, at de den største Del af Aaret intet Udbytte give. Nærværende Selskab har ved de nu i en Række af Aar afholdte Fjosebefaringer og ved at sprede de trykte Indberetninger derom i videst mulige Kredse søgt at bidrage, hvad dets indskrænkede Midler tillade, til at standse Ondet, og det vilde være særdeles ønskeligt, om Embeds- og Bestillingsmænd, Handelsmænd og de mere oplyste Almuesmænd vilde støtte disse Bestræbelser ved stadigt, atter og atter at foreholde Vedkommende det Fordærlige ved Sultefodring. Tilslut vil vel Vedkommende faa Øinene op. Imidlertid faar man ikke tabe Taalmodigheden, om det gaar smaat. Folk ere sene til af aflægge gamle Uvaner.

Til Uddeling fornemlig ved Dyrskuer og Fjosebefaringer har Selskabet indkjøbt 3000 Exemplarer af et af Toldbetjent O. Holmboe forfattet Skrift om Melkestel, Smørkjerning og Ostelavning. Derhos uddeles blandt Almuebibliotheker og Selskabets Medlemmer, saavidt tilstrækker, de fra det Kgl. Departement for det Indre modtagne Exemplarer af Aarsberetningerne om offentlige Foranstaltninger til Landbrugets Fremme samt de fra det Kongelige Selskab for Norges Vel modtagne Aarsberetninger om dets Virksomhed.

Selskabet har iaar solgt to Sauer af Cheviotracen, som vare blevne for gamle til at beholdes som Avlsdyr. De 2 Vædre som vare stationerede i Karlso Herred, ere døde under den der herskende Sygdom blandt Faarene. Selskabet eier saaledes nu ikke Faar.

Ved Udgangen af 1881 havde Selskabet et Antal af 152 Medlemmer. Kontingenten er 1 Krone aarlig. Af Amtets 18 Herreder ydede de 10 aarlige Bidrag, der for 1881 udgjorde 122 Kroner. Fra 1ste Januar 1882 af yder endvidere Berge Herred 10 Kroner aarlig. Forøvrigt vil Selskabets økonomiske Stilling samt Størrelsen af de Bidrag, som Statskassen, Amtskommunen og Selskabet for Norges Vel have ydet, sees af hoslagte Uddrag af Regnskabet for Aaret 1881.

Tromsø den 29de April 1882.

Chr. Kjerschow. J. Koht. A. Mourund. A. M. Helberg. L. Schjetlein.

Indberetning

fra Amtsaagronom J. M. Hansen, dateret 30te Novbr. 1881, til Tromsø Amts Landhusholdningsselskab om hans Virksomhed og Reiser i Aaret 1881.

Herved har jeg den Ære at afgive den almindelige Indberetning om min Virksomhed i Selskabets Tjeneste for Aaret 1881.

Efter Anmodning fra Distriktslægen i Lenvik reiste jeg til Bukskind den 1ste Juli for paa hans saavel som paa Lensmandens Eiendom at ordne de foreløbige Grøftarbejder. Paa begge Eiendomme bleve flere Hundrede Favne Grøfte opstakne, dels aabne, dels lukkede; forresten undervistes i andre Retninger vedkommende Jordens Kultivering. Paa et Par andre Gaarde i Nærheden fik jeg ogsaa Anmodning om at bistaa med Grøftoptagning og andre Jordforbedringsarbejder. Den 6te Juli reiste jeg til Tromsø for at overvære Fællesmødet i Tromsø Amts Landhusholdningsselskab og tillige for at faa bestemt mine Reiser for den resterende Del af Sommeren.

Den 11te s. M. reiste jeg tilbage til Lenviks Herred, hvor jeg i Rogsfjord og ved Rogsfjordvand opstagede flere Grøfter hos forskellige Opsiddere. Da et Par af Opsidderne i Rogsfjord agtede at indføre Koldtvandsstel for sin Melk, blev nogle Opkomstkilder undersøgte, hvoraf en fandtes at være tjenlig for Øiemødet; endskjønt

den laa temmelig langt fra Gaarden, haaber jeg dog at den bliver benyttet, da vedkommende Eiere interesserede sig meget for at faa Koldtvandsstel indført. Den 19de Juli reiste jeg til Ibestad forat deltage som Prisdommer paa de der af Landhusholdningsselskabet foranstaltede Dyrskuer og Udstillingerne af Smør, Ost og Husflidsgjenstande. Om Udstillingerne har jeg tidligere givet ærbødigt Beretning ledsaget af Præmieliste, hvortil jeg tillader mig at henvise. Den 22de Juli afholdtes Dyrskue paa Gaarden Aarsten i Ibestad, der besøgte af 120 Kreature, hvoraf 6 Oxer, 100 Kjør og 14 Kviger, hvoraf præmiebelønnedes 3 Oxer, 24 Kjør og 1 Kvice. Naar man tager Hensyn til den ualmindelige sene Vaar, da Sneen laa i Havnegangene til Udgangen af Juni Maaned, vare de fremstillede Kreature brav ved Huld; dog var Kvigerne meget smaa og tildels magre, formodentlig grundet paa mangelfuld Kalveopdræt og for knap Fodring i de første Aar. Den 25de s. M. afholdtes Dyrskue paa Gaarden Aa i Ibestad, der besøgte af 100 Kreature, hvoraf 5 Oxer, 85 Kjør og 10 Kviger; deraf præmiebelønnedes 1 Oxe, 26 Kjør og 1 Kvice. De fleste af de fremmødte Kreature vare meget mavre, Kvigerne vare smaa og forkrøb- lede, saa de bare tydelige Mærker af at det har været en pinagtig Vaar. Da Vinterfodret slap op, var der endnu ikke Mad i Havnegangene, og da Opsidderne gjerne vilde frede om sine Hjemmejorder, kom det til at gaa udover Kreaturene, der maatte nøie sig med den sparsomme Føde der fandtes i Udmarken. I de sidste Dage af Juli Maaned var jeg paa nogle Gaarde paa Roløen, hvor jeg hos nogle Opsidderne gav Veiledning i Jordbrug og Kreaturstel. Den 1ste August afholdtes Dyrskue paa Gaarden Aandervaag i Ibestad; der fremmødte 44 Kreaturer, hvoraf 4 Oxer, 32 Kjør og 8 Kviger, deraf præmiebelønnedes 1 Oxe, 14 Kjør og 3 Kviger. Endskjønt Sneen laa der som andre Steder usædvanlig længe udover Sommeren, var dog de udstillede Kreature ved godt Huld, saa efter Kreaturenes Udseende at dømme har Vinterfodringen været forholdsvis god.

Den 8de og 9de August var jeg paa Karlsø, hvor jeg hos Sognepræsten og Kirkesangeren søgte efter Brændtorv; men jeg var ikke saa heldig at finde Torv, undtagen paa en liden Myr, hvor ganske god Torv fandtes. Den 12te August afholdtes Dyrskue paa Rotsundelv i Skjærvø, der besøgte af 3 Oxer, 107 Kjør og 10 Kviger, hvoraf præmiebelønnedes 1 Oxe, 30 Kjør og 2 Kviger. Blandt de fremstillede Kreature var der enkelte der var blandet med mere og mindre Blod af

Ayrshireracen. Der var flere af Beboerne i Rotsund der fodrer og røgte sine Kreaturer godt, og blandt dem kan især fremhæves Håndelsmand Giæver Havnæs og Lensmand Hegge Rotsundelv, der begge har udmærkede Fjose og et mønsterværdigt Kreaturstel.

I Skjærvø opholdt jeg mig til den 19de s. M., hvor jeg paa flere Steder blev anmodet om at undersøge Torvmyrer. Paa Flatvold i Nord-Reisen var jeg saa heldig at finde en større Myr, indeholdende meget god Torv; paa de andre Steder, hvor jeg undersøgte Myrene, var jeg ikke saa heldig at finde brugbar Torv. Den 23de s. M. reiste jeg efter Opfordring til Balsfjorden, hvor jeg hos Lensmand Wennberg opstagede nogle lukkede Grøfter, og paa et Par andre Steder underviste i Engdyrkning m. v. Den 30te s. M. reiste jeg til Sands Herred. Min hovedsageligste Beskæftigelse der var i Torvanliggønder, dog var der nogle Steder, Fænes og Kolsland, hvor Anledning gaves til at undervise i agronomisk Retning; paa Fænes opstagedes nogle Grøfter paa en større Myr, der skulde tørlægges. Paa Handelsstedet Sør-Sand gaves Veiledning ved forskjelligt Gaardsdriften vedkommende; ligesaa undersøgte Torvmyrerne, hvor jeg var saa heldig at finde god Brændtorv i en større Myr. Paa Gaarden Slagstad har været betydelige Torvleier, men da Torvmyrene har været fælles Eiendom, og saaledes har været udsat for Rovbrug, var de nu betydelig medtagne. Paa samme Gaard fandt jeg en større Myr, hvor en Del af Myren bestod af god Torv. Hos en af Opsidderne paa Altevig var Torvmyrerne paa det nærmeste udtømte, for en Del grundet paa feilagtig Brugsmaade. Ifølge Anmodning fra en Gaardbruger paa Gaarden Vig i Kvædfjord reiste jeg derhen den 8de September. Hans Jord led meget af Opkomstvand, saa flere Grøfter blevne opstukne, og forresten gaves Veiledning i forskellige andre Ting, der vedkom hans Gaardsbrug. Paa Gaarden Berg opstak jeg nogle Grøfter og underviste tillige i Agerdyrkning og Gjødseleus Behandling. Paa flere andre Steder gaves Veiledning i Kreaturstel og i veterinær Retning. I nogle Dage opholdt jeg mig i Trondenæs Herred, hvor jeg hos Olsen paa Sama blev anmodet om at søge efter Torv. Jeg fandt en større Myr af betydelig Dybde med god Torv; paa nogle andre Steder udstak jeg Grøfter og gav Veiledning i Behandling af Nyland. T. Normann Røkenæs har i Sommer anskaffet sig en Slaamaskine for 1 Hest af Johnstons Fabrik; jeg var tilstede da den var i Gang; den gjorde godt

Arbejde, men var noget for tung for en Hest. Jeg tror at en Slaamaskine for 2 Heste vilde være fordelagtigere, da man med en saadan vilde slaa omtrent dobbelt saa meget paa samme Tid og tillige er Indkjøbspris og Driftsomkostninger forholdsvis billigere. Den 22de s. M. reiste jeg efter Opfordring til Reisen i Tranø Herred, hvor jeg hos Kirkesangeren opstagede flere Grøfter, dels aabnede og dels lukkede; hos M. Eriksen Søsrøm blev ligeledes flere Grøfter opstukne paa tvende ved Gaarden liggende Myrer. I Skøelvdalen var jeg hos flere Opsiddere, hvor min Beskjæftigelse hovedsagelig bestod i Opstagning af Grøfter, samt i Veiledning om den rette Behandling af Nyland, Kompostlægning m. v. Derfra reiste jeg til Gumpedal, hvor alle Opsidderne besøgte. Da Gumpedalen hovedsagelig egner sig for Fædrift, var det nærmest Kreaturstellet og Melkens Behandling de ønskede Veiledning i; to af Opsidderne ønskede at faa indført Koldtvaandsstel for Melken, men da der ikke fandtes Kilder, der var tjenlige for Øiemedet, tilraadte jeg dem at forsøge Ismetoden. Den nødvendige Undervisning gaves i Opbevaring af Is eller Sne og dens videre Afbenyttelse.

Den 9de Oktober reiste jeg til Skjærvø for at efterse Høbeholdningen og undersøge Fjøsene Tilstand m. v. Der besøgte jeg ialt 116 Steder med tilsammen 41 Heste, 13 Oxer, 343 Melkekjør, 31 Ungfæ og 920 Faar og Geder, = 632 Kofoder efter $1\frac{1}{2}$ Ko pr. Hest og 5 Faar pr. Ko. Til disse Kreaturer havdes ca. 27,100 Voger Hø, hvilket giver ca. 43 Voger Hø pr. Kofoder. Naar man sammenligner dette Aars Høbeholdning med de nærmest foregaaende Aars ifølge de tidligere foretagne Befaringer i Skjærvø, vil det sees, at Høbeholdningen er betydelig større i Aar. Dette kan tilskrives forskjellige Grunde. Før det første var det et meget godt Græsaar, saa mere Hø kunde samles end de foregaaende Aar, og for det andet var den forløbne Vinter og Vaar usædvanlig stræng med Frost og Sne, saa mange Kreaturer døde af Sult og Vanrøgt; dette var helst Tilfælde paa Øerne ude mod Havet, hvor Sultefodringer drives i størst Skala, og hvor Fjøsene i Almindelighed er smaa og skrøbelige. Maaske enkelte af Opsidderne ogsaa har indskrænket Kreaturholdet, da de af dyrkjøbt Erfaring har indseet, at formange Creature fører til deres eget Ruin.

I Ibestads Herred besøgte i samme Anledning 106 Steder med tilsammen 82 Heste, 12 Oxer, 365 Melkekjør, 76 Ungnød og 983 Faar og Geder, = 814 Ko-

foder, efter 2 Kjør pr. Hest og 5 Faar pr. Ko. Til disse Kreaturer havdes ca. 46,600 Voger Hø, hvilket giver ca. 57 Voger pr. Kofoder.

Naar der tages Hensyn til Stedforholdene i de bereiste Herreder Skjærvø og Ibestad, tror jeg at det førstnævnte Herred staar sig ligegodt med 43 Voger Hø pr. Kofoder som Ibestad med 57 Voger Hø, da Skjærvø har meget lettere Adgang til Surogater fra Søen; paa de fleste Steder som jeg besøgte i Skjærvø, fandtes ikke saa ubetydelige Mængder af tørrede Fiskehoveder, som de allerede fra Høsten kunde benytte, og paa Udørerne laa Tarre i Fjæren den største Del af Vinteren. Den kan ogsaa være brav til Medhjælp, naar den bliver brugt til Maade i Forening med Hø og Fiskeaffald.

Judberetning

*til Bestyrelsen for Tromsø Amts Landhusholdningsselskab
om Fjøsbeffaringer Vaaren 1881.*

Ifølge Opfordring af Bestyrelsen for Tromsø Amts Landhusholdningsselskab har jeg i Maanederne April, Mai og Juni foretaget Fjøsbeffaringer, hvorover jeg tillader mig at afgive følgende Indberetning:

22de April begyndte jeg paa Handelsstedet Gibostad at undersøge Kreatur- og Fjøsstellet, og fortsatte derfra nordover til Hillesø, hvor jeg omtrent befor hele Sognet til 12te Mai. Paa denne Befaring besøgte jeg ialt 163 Fjose, der havde et samlet Kreaturantal af 100 Heste, 161 Oxer og Ungfæ, 2595 Smaafæ og 621 Melkekjør. Nævnte Creature omgjort til Kjør, efter hvad jeg har antaget for mest rimeligt (2 Kjør pr. Hest og 4 Faar pr. Ko), giver ca. 1631 Kjør. Efter mine Noteringer i Tabellerne havdes til disse Creature ved Indsætningen i Høst 65,156 Voger Hø, der giver henimod 40 Vog pr. Ko. Ved Befaringen forefandtes Høbeholdningen at udgjøre ca. 3057 Voger, som omtrent giver $1\frac{1}{2}$ Vog pr. Ko. Regner man, efter Udsigterne i Aar for dette Strøg, henimod 2 Maaneder fra Befaringen, inden Creaturene kunne siges at være udslupne af Fjøsset, ville de nævnte Kjør faa ikke fuldt 3 Mrk. Hø pr. Dag, hvilket vel ikke taaler Sammenligning med hvad der burde have, om man skulle være uden Ansvar for Behandlingen af sine Husdyr. Hos de Fleste forefandtes Creaturene og Stellet i det Hele at være daarligt og yderst daarligt, saa at Tilstanden i dette Strøg vel med Rette kan betegnes som meget slet.

I 81 af de herværende Fjose var Tilstanden daarlig; flere af dem kan uden Overdrivelse betegnes som jammerlige Pesthul, hvori Fugtighed og overhaandtagende Urenlighed var raadende. Fjøsene, der vare saa lave at Storfæ maatte staa med nedadboiede Hoveder, vare ofte fuldpakkede af alleslags Kreature, ligetil Svin, der paa flere Steder delte Fjøs med Hest og øvrige Kreature. 37 Fjose befandtes at være gode, men kun i 29 af disse forefandtes Renligheden og Stellet iøvrigt at være godt. Resten maatte med lavt stillede Fordringer benævnes taaleligt hvad Husene, Renlighed og Kreaturenes Udseende angik. Tilstanden syntes paa dette Strøg at være værst i Hillesø Sogn, hvor Sultefodring i trange, lave og fugtige Fjose forefandtes paa flere Steder. Her havde jeg ogsaa gjentagende Stadfæstelse paa mine før havde Erfaringer og indgivne Indberetninger: at især Hestene lide det meste ved Sultefodring, da Surogater ei kan tilgodegjøres dem til Livsophold i Lighed med de øvrige Kreature.

Den 12te Mai befor jeg i Tromsø Sundets Herred Gaardene Kvalnæs og Mjelle, hvor jeg ialt besøgte 15 Fjose med en samlet Kreaturbesætning af 4 Heste, 12 Oxer og Ungfæ, 128 Smaafæ og 70 Melkekjør, der omgjort efter Ovennævnte giver 122 Kjør. Høbeholdningen for disse Kreature var fra Høsten af henimod 49 Vog pr. Ko. Ved Befaringen forefandtes henimod 3 Vog pr. Ko. Uagtet Høbeholdningen paa dette Strøg var meget lav, befandtes dog Tilstanden gennemsnitlig her at være bedre. 12 af de hernævnte Fjose forefandtes at være gode og vidnede Kreaturenes Udseende om, at Stellet iøvrigt var godt. Af de tre øvrige befandtes de to at være daarlige, den tredie i taalelig Stand. Besætningen i det ene Fjøs var stillet paa Sultefodring, hvorfor Eieren i det Efterfølgende er nævnt ved Navn blandt dem, hos hvem samme Behandling er forefunden. I de 2de Fjose forefandtes Kreaturene at være taalelig stelte. Som rimelige Grunde for at Tilstanden i de nævnte 15 Fjose befandtes at være bedst kan nævnes: 1. At Fjøsene vare gode (tørre og velstelte). 2. At Brugerne have anvendt tilbørlig Omhu paa at samle Surogater fra Høsten af, hvilket Sidste syntes at spores i Kreaturenes gode Huld og Udseende.

Fra og med 14de til og med 25de Mai besøgte jeg i Rogsfjord i Lenvigs Herred tilsammen 121 Fjose, hvori der af Kreature fandtes: 94 Heste, 88 Oxer og Ungfæ, 885 Smaafæ og 435 Melkekjør, hvilket omgjort til Kjør giver ca. 932

Høbeholdningen fra Høsten af (ifølge Tabellerne 64065 Voger) giver ca. 69½ Vog pr. Kofoder. Ved Befaringen havdes tilbage omtrent 1½ Vog pr. Ko. Af de her besøgte Fjose befandtes 41 at være gode, 38 kunne med lavt stillede Fordringer benævnes taalelige og de øvrige 42 kunne ikke benævnes bedre end daarlige. Renholdelsen af Fjøs og Kreature kan kun benævnes i de 35 god, 66 taalelig og i de 20 daarlig. Kreaturenes Huld befandtes at staa i Forhold til den nævnte Renlighed. Som det vil sees var Tilstanden her bedre end i mit her nævnte først-befarede Strøg, naftet den dog lader meget tilbage at ønske til Forbedring og Forandring af gammel og forkastelig Skik og Brug i Fjøs- og Kreaturstellet. Sands for en bedre Tingenes Ordning syntes blandt Flere her at være vakt og udtaltes der, at man vilde søge indbyrdes at arbeide paa at faa en Forening i Stand, der kunde virke til den forønskede Forandring ved Befaringer og Møder m. m.

Fra og med 27de Mai til og med 3die Juni besøgte jeg i Malangen (Balsfjords Herred) ialt 112 Fjose, hvori forefandtes 83 Heste, 144 Oxer og Ungfæ, 1629 Faar og 549 Melkekjør. Denne Besætning omgjort svarer omtrentlig til 1266 Kjør. Høbeholdningen fra Høsten af var ca. 43 Vog pr. Ko. Ved Befaringen forefandtes kun Høbeholdningen at kunne give ca. ½ Vog pr. Ko.

Af de her besøgte 112 Fjose befandtes 28 at være gode, 40 taalelige og 44 daarlige. Renligholdelsen var i 39 god, i 59 taalelig og i 16 daarlig. Kreaturenes Huld befandtes i de 13 Fjose at være godt, i de 60 taaleligt og i de 39 daarligt. Paa faa Undtagelser nær viser Beretningerne ogsaa her et daarligt og hos mange uforsvarligt Stel. Dog er det mig kjært at kunne berette at jeg i dette Strøg fandt Mænd, der havde Sands for Forbedring af det hidtil havde og benyttede mangelfulde Fjøsstel.

Inden jeg slutter Beretningerne tillader jeg mig at oplyse, at de her efter Tabellerne opgivne Høbeholdninger ere tilveiebragte ved Beregning efter Brugernes Opgave paa Læsantallet, og hvor disse have været uklare og mangelfulde, ved Udmaaling af Hørummet (beregnet med 1 Vog Hø pr. Kubikalen).

Til at udfylde Resultaterne af mine Fjøsbeferinger følger heri til Offentliggjørelse Navnene paa de Personer, hos hvem jeg har fundet Kreaturstellet saa uforsvarligt, at de kunne blive Gjenstand for Undersøgelse, og saavel af Myndighederne som af øvrige kristeligssindede paavirkes, til at aflade fra det hidtil drevne Dyrplageri.

I Lenvig: Johan Jensen Grundvog, Samuel Olsen Aarnæs, Søren Kristofersen og Morten Mortensen Skarsvog, Jacob og Isak Jacobsen Kragnæs, Ole Peder Sivertsen Haugen Fagerfeld, Ole Gundersen Haugen, Enken Larine Olemeiersdatter og Halvor Knudsen Holmemo, Simon Pettersen, Erik og Kristian Knudsen Rognli, Thorbjørn Kvam Taarnstad, Severin Hansen Vang, Paul Nilsen Vashaug. I Hillesø: Ole Johannesen Finnæs, Peder Johannesen Gallenslaat, Peder Ingebrigtsen Bottengaard, Hans Nilsen Toften Hoiffjord, Nils Gabrielsen, Jacob Kristian Nilsen og Tølle Olsen Fjordgaard, Jacob Leonardsen Husø, Johan Peder Johannesen Balstavær, Sakarias Sakariassen Giska, Nils I. Olsen Thorsnæs, Johan Helgesen Buvig, Enke Wilhelmine Andreasdatter Lauklinæs, Nils og Herman Pedersen Sæsø, Hans J. Nilsen Storslet. I Malangen: Kjøl Olsen Kirkevig, Karl Henriksen Kirkevig, Ingebrigt Mathisen Haugen, Morten Hansen Eliasnæs, Jens N. Johannesen Sjaavigør, Johan Karl Jensen Aspenæs, Hans Nilsen og Mads E. Johannesen do., Mathias Mikkelsen Norby, Tøllef Iversen Skudvig, Peder Eriksen Sandvig, Ole M. Gudersen Skudvigaas, Peder Johnsen Mortenhals. I Tromsøundet: Johan Peder Larsen Kvalnæs.

Da jeg af disse saavel som foregaaende Aars Befaringer, paa faa Undtagelser nær, har fundet Folket helt uvidende om, hvad der til Kreaturstedet udfordres af Hø og iøvrigt til regningssvarende Fjøsstel, skal jeg her give følgende Vink til Fordel for dem, der maatte have Lyst og Villie, men mangler Indsigt til fordelagtig Forandring af det hidtil daarligt dreyne (eller om man vil kalde det vanskjøttede) Kreatursted.

For enhver Gaardbruger, der bør afspærret fra Adgang til Surogater fra Havet, eller hvor disse kun med Besvær kan naaes, bør ikke Creature indsættes paa et mindre Høforraad end 90 à 100 Voger pr. Ko — og bør da Besætningen beregnes i det Forhold til Kjør, som foran er paavist og benyttet.

For Gaardbrugere ved Havkanten (t. Ex. Hillesø og Bergs Sogne) hvor daglig haves Adgang til Surogater fra Havet bør Kreaturbesætningen efter ovennævnte Forhold ikke indsættes paa et mindre Høforraad end 70 a 80 Voger pr. Ko. Hvad der maatte tabes i Antal af Creature ved strengt at efterfølge dette, vil vindes i de Tilbagehaftes Afrot, om Husene og Renligholdelsen staar i Forhold til denne Foderbeholdning.

Fjøsene maa være rummelige, tætte og saa høie at Creaturene ikke blive nødte til at staa deri med nedadbøiede Hoveder. Det bør undgaaes at Heste dele Fjøs med de øvrige Creature, da Uddunstningen af disse ofte foraarsager dem Lungesygdom. Svin bør haves i Hus for sig selv, for ikke at paaføre de øvrige Creature Skade ved sine Uddunstninger. Faarene bør, hvor de dele Fjøs med de øvrige Creature, have et for sig selv afdelt Rum med saadan Bund eller Underlag at de til enhver Tid kan være tørre og rene. I klart og tørt Veir bør de komme ud i frisk Luft — i Sneslud og Regn derimod holdes inde, forudsat at man ikke har et eller andet Bordskur i Gaarden, der kan holde Regn og Slud ude. I et saadant Skur gjør man da vel i at slippe dem ind paa de Dage hvor Luften er vaad og fugtig i saa lang Tid, som de behøve til at bete (tygge Birkeris).

For ikke at lide Tab paa Melken bør Melkekjørene kun af og til i ret godt Veir slippes ud at bete. Det anbefales derfor som bedst at disse faa sin Bete paa Baasen. Det øvrige Storfæ, hvorfra undtages Kjør, der ere nærved at kalve, kan slippes ud paa Bete i klart og tørt Veir.

Den Skik at have Hestene ude om Vinteren i længere Tid af Dagen og, som det ofte sker paa flere Steder, hele Dagen blot for at trø omkring i Sneen ved Fjeld og Fjære, bør afskaffes som Dyrplageri, da det foraarsager dem flere Slags Sygdomme, som de ved et mere rimeligt Tilsyn ville være fritagne for. Da man paa de fleste Steder om Vinteren kun har lidet Brug for Hesten til Arbeide, bør den kun haves ud i godt Veir medens Stalden rengjøres og det fornødne af Vand og Foder tilveiebringes.

Som en væsentlig Mangel ved Fjøsene har jeg paa fleste Steder fundet:

1) At Skorsten mangler i selve Fjøset, da denne altid bevirker at Fjøsene holdes tørre. Paa flere af de befarede Steder har jeg bragt i Erfaring at man af Frygt for Ildsvaade ikke har anbragt Skorstenen i Fjøset, men i Stedet derfor i Fordøren. Uagtet jeg ligeoverfor de betegnede Eiere, mundtlig har udtalt mig om det Fordelagtige i Forandringen, og de dertil hørende Forsigtighedsregler for at forebygge Ildsvaade, vil jeg heri gjentage dem af de ovennævnte Grunde. At Frygten for Ildsvaade maa være den samme enten Skorstenen er inden eller udenom Fjøssets Væg, maa vel af Enhver kunne fattes. Den dobbelte Nytte, der opnaaes ved at have Skorstenen i selve Fjøset bliver da, at den bevirker Sundhed blandt

Kreaturene ved at borttage al Fugtighed, samtidig med at den benyttes til at opvarme Kreaturenes Drikke og Fodersurogater. For at forebygge Ildsvaade ved Skorstene i Fjøsene er det fornødent at paase at de opmures med et vel sammenbanket Materiale af Kalk og Sand (ikke Leer) og bør man indmure Plads til et Spjæl i saadan Hoide fra Gulvet at det let kan naaes. Spjællet forarbejdes af Jernplader passende for Aabningen; naar det er indpasset forsynes det med et firkantet Hul paa 4 à 6 Tommers Størrelse i hver Kant. Om man efter endt Kogning i Fjøset vil slukke paa og lukke Spjællet i, vil det i Spjællet anbragte Hul befri Fjøset fra Røg og Kuldamp. Enhver Skorsten i Fjøset bør forsvarlig eftersees og rappes med den førnævnte Materialblanding inden Høet indkjøres; hvor dette iagttages vil kun Ildsfarligheden blive at frygte der, hvor man i Tankeløshed og Ligegyldighed undlader at anvende det rette Tilsyn og Behandling af Ilden.

2) At Ladebygningen ikke paa mange Steder er anbragt ovenpaa Fjøset. Fordelene deraf er først

At Kvinderne spares for Arbejde ved Transport af Høet; dernæst ville man ved Forandringen spare et Tag. Fjøsene, hvor dette mangler, ville derved fritages fra at tildækkes med Sne rundt og det deraf følgende Væggeslag (Vandets Indtrængning gennem Væggen), der vanligt om Foraaret foraarsager den for Kreaturene saa skadelige Fugtighed i Fjøset.

Sluttelig skal jeg tilføie at de her givne simple Vink ere grundede paa en daglig Erfaring i Sagen, og i Betragtning af den store Nød jeg under mine Reiser har været Vidne til blandt Husdyrene, som og den Straf, der er vederfaret og fremdeles truer Eierne for denne Behandling, er det bleven mit inderlige Ønske at disse Vink maatte finde Anvendelse til Lindring for Dyrene og Nytte og Gavn for dem, der med Omhu tager fat paa en bedre Opfyldelse af Pligterne mod sine Husdyr.

Blandt de navnmænte Personer har jeg anseet det som Pligt at berette om Tilstanden hos Johan Peder Johannessen Balstadvær. Fjøset befandtes at være i alle Dele elendigt og bar Alt derinde kjendelige Tegn paa den største Ligegyldighed, 1 Kviige laa død paa Baasen, en Ko var 2 à 3 Dage før min Ankomst udtrukket død; 7 Smaafæ var efter Rygtet død af Sult. I Fjøset, der var et lavt og mørkt Pesthul, befandtes en Møgdyng, omendskjønt man havde Adgang til at kunne transportere den ud som tilforn gennem Gluggen (Aabningen for Gjødselftransporten).

Af de fra Høsten af indsatte 3 Storfæ og 12 Smaafæ befandtes ved Befaringen tilbage 1 Ungfæ, 3 Geder, 2 Sauer, der alle vare jammerligen medtagne af Sult og Vanrøgt. Mandens Høbeholdning berettes at have udgjort ved Indsætningen ca. 50 Vog.

Som en Opmuntring under disse mine Reiser kan berettes, at jeg i ethvert Herred er bleven mødt med Velvilje, og har jeg baade i Røgsfjord og Malangen havt Assistance paa flere Steder af Bygdens agtede Mænd, hvorfor jeg heri fremsender min skyldige Tak.

Langnæs, 12te Juli 1881.

Lars Erikson.

Indberetning

til Bestyrelsen for Tromsø Amts Landhusholdningsselskab
om Fjøsbefaringer Høsten 1881.

Ifølge Anmodning af Bestyrelsens Formand, Hr. Amtmanden, foretog jeg en Fjøsbejaringsreise i Malangens, Lenviks og Tromsøundets Herreder i sidstleden November Maaned.

Den 30te Oktober reiste jeg med et af Lokalskibene til Mestervig i Malangen, hvor jeg havde besluttet at begynde mine Befaringer. Som jeg almindelig pleier, naar Anledning er dertil, meldte jeg mig hos Herredets Formandskab, der viste mig megen Velvilje og lagde megen Interesse for min Gjerning for Dagen, idet ikke blot flere af dets Medlemmer fulgte mig omkring paa Gaardene, men ogsaa opmuntrede andre til at gjøre det samme. Hvor jeg kom i dette Herred, blev jeg overalt mødt med Velvilje. I Almindelighed kunde Kreaturstellet siges at være bra. Paa flere Gaarde er opført nye og tidsmæssige Fjose, saa at i denne Retning gaar det fremad. Derimod er det ikke endnu blevet almindeligt, at anbringe Gruen eller Ildstedet i Fjøset, men i Fjøsgangen, idet man synes at gaa ud fra, at der snarere kunde ske Ulykke ved Ildebrand om man havde Ildstedet i Fjøset, end i førnævnte Rum. Angaaende dette Punkt søgte jeg at overbevise Folk om, at Ildsfarligheden ingenlunde bliver større, snarere mindre ved Ildstedets Anbringelse i selve Fjøset. Dernæst har man den store Fordel deraf, at Fjøset bliver sundere og holder sig tørt. Disse Hensyn er af megen Betydning. De almindelige Trækrør

af sammenslaaede Bord, der gaar op igjennem Taget, maa ansees for et meget ufuldstændigt Ventilationsapparat og staar langt tilbage for Skorstenen som saadant. I nævnte Herred besøgte jeg 130 Gaarde. Paa disse fandtes tilsammen 550 Mælkekjør, 171 Ungfæ og Oxer, 98 Heste og 1600 Smaafæ. Den samlede Høbeholdning anslaaes til 82,405 Vog. Naar 1 Hest regnes for 2 Kjør og 5 Smaafæ for 1 Ko, faar man et samlet Antal Kjør, stort 1237. Det gjennemsnitlige Kvantum Hø paa hver Ko bliver saaledes omkring 67 Vog. Det siger forøvrigt sig selv, at Høkvantumets Forhold til Kreaturbesætningens Størrelse var meget forskjelligt, saa at paa enkelte Gaarde havdes 80—90 og paa et enkelt Sted optil 100 Voger Hø paa hver Ko, medens der paa nogle Steder ikke kom mere end 50 til 60 og paa et enkelt Sted kun 40 Voger pr. Ko.

Fra Malangen reiste jeg til Roksfjord i Lenviks Herred, hvor jeg ligeledes meldte mig hos enkelte af Herredsstyrelsens Medlemmer, blandt andre hos Kristoffer Johnsen Kraknæs. Jeg reiste rundt Roksfjordvandet til Grændsen mellem denne Bygd og Maalselven. Ogsaa her blev jeg, paa enkelt Undtagelse nær, mødt med Velvilje overalt, saa at ingen Hindringer lagdes i Veien for mine Undersøgelser undtagen paa Fagerfjeld hos Ole Gundersen (Fin), der nægtede mig Adgang til Fjøset. Ivaar, da jeg reiste om der i Grænden, var han dog saa rimelig, at jeg fik se Fjøset, Kreaturene og Høbeholdningen. Da havde han et ikke ubetydeligt Kvantum Hø; men Kreaturene vare magre og Fjøset i daarlig Stand. Fra Rogsfjord tog jeg udover til Gjøvig og Tenskjær. Jeg besøgte i dette Herred ialt 114 Gaarde. Paa disse fandtes 414 Mælkekjør, 103 Oxer og Ungfæ, 87 Heste, 959 Smaafæ og en samlet Høbeholdning af 75341 Vog. I Henseende til Foderforbruget ansættes de samlede Besætninger til 1083 Kjør, og kommer saaledes i Gjennemsnit omkring 70 Vog paa hver Ko. Foderkvantumet bliver forholdsvis lidt større her end i Malangen; men det skal tilføies, at Høet her paa enkelte Gaarde var af mindre god Kvalitet end der, hvilket grunder sig paa, at sidste Sommer, da Indhøstningen foregik, var noget regnfuld, og da Veiret forøvrigt var meget stille, især i de mere indelukkede Strøg, hvortil Rogsfjord kan regnes, gik det meget laagsomt med Tørringen, saa at især Skaugræsset, der baade er møisommelig at tørre og lettere bedærves end Straagræsset, tildels tog Skade. Det Indtryk jeg fik af Kreaturstellet i det Hele var, at Rogsfjord i denne Henseende maa regnes til de mere

fremskredne Distrikter. Ogsaa her var det dog meget forskjelligt med Hensyn til Fodermængdens Forhold til Kreaturbesætningerne. Den varierer fra nogle og 40 Vog til over 100 Vog pr. Ko.

Fra Tenskjær tog jeg med Baadskyds til Kvalnæs i Tromsøsundet og bereiste Strøget nordover til Tisnæs, der blev Reisens Endepunkt. Da jeg tidligere delvis har bereist dette Strøg, gik jeg flere Gaarde forbi, saa jeg undersøgte Kreaturstellet kun paa 36 Steder. Den samlede Mængde Mælkekjør var 181, Heste 27, Ungfæ og Oxer 35, Smaafæ 347, og Høbeholdningerne ansloges til et samlet Kvantum af 22647 Vog, hvilket giver et Gjennemsnitskvantum af 63 Vog paa hver Ko. Forskjellen mellem Høkvantumets Forhold til Kreaturbesætningerne var ogsaa her betydelig paa de forskjellige Steder og varierede mellem nogle og 40 Vog til 90 à 100 Vog paa hver Ko.

Paa enkelte Gaarde, paa Lerstranden især, kan det siges, at der var et meget godt Kreaturstel, ligesom det ogsaa bør siges, at der paa flere Steder stod adskilligt tilbage at ønske, især hvad Kreaturenes Fodring angaar. Dog synes det ogsaa i denne Henseende at være Grund til at haabe at stadig Fremgang vil finde Sted, om det ikke gaar saa hurtigt, som man kunde ønske, naar man betænker denne Sags store økonomiske Betydning for Distrikterne. Mine Befaringer medtog for Malangens Vedkommende 2 Uger, for Lenviks 2 Uger og for Tromsøsundets omkring 1 Uge.

Min Tak til de Mænd, der ikke alene modtog mig med Velvilje, men ogsaa viste Interesse for min Gjerning, frembæres hermed. En Sag, som ligger Kreaturstellet meget nær, nemlig Mælkestellet, talte jeg ogsaa med Folk om paa mine Befaringer. Den gamle Methode, nemlig at sile Mælken op i Træbunker, er endnu overalt i Brug i Sødistrikterne. Denne Methode giver et daarligt Udbytte af Mælken, især i Fløde, da Mælken, som bekjendt i vore Huse snart surner, giver lidet Fløde og denne igjen lidet og daarligt Smør. Denne Methode bliver ogsaa kostbar, da den kræver meget Arbeide ved at holde Kopperne rene og fri for Syre; dernæst kræver den ikke ubetydeligt Brændsel, saa at dette Slags Stel bliver ogsaa fra den Side seet kostbart, og anbefaler sig saaledes ikke for den Fattige. Den saakaldte Koldvandsmethode er lidet kjendt og endda mindre anvendt i de Strøg, som jeg nu befor. Denne Methode søgte jeg at oplyse Folk om og fremholdt Fordelene

med den, der især bestaar i at den er billigere og saaledes anbefaler sig saavel for den Fattige som for den mere Velstaaende, da den uden større Bekostning kan bruges paa hver Gaard; thi hvor en for Øiemedet tjenlig Kilde ikke findes, kan Is opbevaret fra Vinteren bruges til at afkjøle Vandet med om Sommeren, naar man sætter dette i en Stamp eller et Kar i et Rum, hvor Solvarmen har mindre let for at trænge ind, og deri anbringe Mælkekopperne. Den største Fordel med denne Methode ligger dog i det større Udbytte som den giver i Fløde og denne igjen i mere og bedre Smør.

Langnæs den 30te December 1881.

Lars Eriksøn.

Indberetning

fra Amtsgronom Hansen til Bestyrelsen for Tromsø Amts Landhusholdningsselskab om hans Fjøsbejlinger fra 28de Marts til 28de Mai d. A.

Herved har jeg den Ære at afgive Indberetning om foretagne Fjøsbejlinger i Maanederne April og Mai d. Aar.

I Tiden fra 28de Marts til 28de Mai har jeg undersøgt Kreatur- og Fjøs-stellet i Skjærvø, Kvænangen, Karlsø og paa nogle Gaarde i Tromsø Sundets Herred.

I Skjærvø Herred foretoges Befaringer fra 1ste til 20de April og besøgtes ialt 139 Steder, med tilsammen 81 Heste, 63 Okser og Ungfæ, 1005 Smaafæ og 492 Melkekjør. Omsættes dette til Kjør, efter hvad jeg har antaget for rimeligt, nemlig 1½ Ko pr. Hest 5 Faar pr. Ko, faar man omtrent 876 Kjør. Til disse havdes ved Indsættelsen sidste Høst (i de første Dage af Oktober) efter mine Noteringer i Tabellerne omtrent 43,700 Voger Hø, hvilket giver ca. 54 Voger pr. Ko. Ved Befaringen havdes en Høbeholdning af tilsammen ca. 4500 Voger, hvilket fordelt paa 876 Kjør giver 5½ Vog pr. Ko.

I Kvænangens Herred foretoges Befaringer fra 21de April til 6te Mai og besøgtes ialt 116 Steder med tils. 47 Heste, 46 Okser og Ungfæ, 1230 Smaafæ og 332 Melkekjør. Omsat giver dette 695 Kjør, til hvilke der ved Indsættelsen ifjor Høst havdes ca. 24,600 Voger Hø eller omtrent 35 Voger Hø pr. Ko.

Gjennemsnittet af Befaringstiden i Kvænangen var 28de April. Til 24de Juni forestod da endnu 53 Dage. I 40 Fjøsø var det allerede dengang frit for Hø.

Paa de resterende 76 Steder havdes en Høbeholdning af ca. 1500 Voger eller omtrent 2½ Vog pr. Ko; dette maa jo være meget for knapt til den resterende Tid, som Kreaturene maa fødes i Hus; men det maa dog erkjendes at være Fremskridt naar jeg tager Hensyn til Høbeholdningen i forrige Aar. Da var der kun ½ Vog Hø pr. Ko den 1ste April, da Fjøsbejlingen foretoges, og da var allerede flere Kreature døde af Sult, medens iaar, saavidt jeg kunde erfare, alle Kreature som vare indsatte fra Høsten vare i Behold. Om dette kun er tilfældigt, eller om en Del af Opsidderne har faaet Øinene op for det fordærlige og ruinerende i Sultefodringen, saa det fremdeles gaar fremad til det Bedre, vil Tiden vise.

I Karlsø Herred foretoges Befaringer fra 10de til 21de Mai, og besøgtes ialt 83 Steder, hvor jeg fandt en samlet Kreaturmængde af 42 Heste, 70 Okser og Ungfæ, 753 Faar og 270 Melkekjør. Omsat giver dette 553 Melkekjør, til hvilke der ved Indsættelsen ifjor Høst havdes ca. 17,400 Voger Hø eller omtrent 31 Voger pr. Ko. Gjennemsnittet af Befaringstiden i Karlsø var 15de Mai. Til Juni Maanedes Udgang forestod da endnu 45 Dages Fodring i Hus. I 70 Fjøsø var det allerede den Gang straaløst, og omtrent 20 af de nævnte Fjøsø var fri for Hø i Februar og Marts, og da kan Enhver gjøre sig et Begreb om, hvorledes de arme Kreature maatte se ud ved Befaringstiden. Paa de resterende 13 Steder havdes en Høbeholdning af ca. 900 Voger.

I Tromsø Sundets Herred befores 22 Steder, hvor jeg fandt en samlet Kreaturmængde af 11 Heste, 34 Okser og Ungfæ, 395 Smaafæ og 117 Melkekjør. Omsat giver dette 245 Melkekjør, til hvilke der ved Indsættelsen ifjor Høst havdes ca. 6540 Voger Hø eller omtrent 41 Voger pr. Ko. Ved Befaringstiden den 24de Mai havdes en Høbeholdning af 90 Voger; den nævnte Høbeholdning fandtes kun paa 10 Steder.

Af det her oplyste maa Enhver kunne erkjende, at 30 à 40 Voger Hø for en Ko i 8 à 9 Maanedes Vinter, maa føre til Sultefodring, naar man ved, at en Ko af den nordlandske Race nævnte Tidsrum behøver mindst 120 Voger godt Hø for at vedligeholde Hullet og give fuld Afdræt. I de ovennævnte Herreder, hvor Fjøsbejlingerne har været foretagne, kan man ikke fordrø, at Kreaturene udelukkende skal fodres bare med Hø, da de fleste Gaarde ligge ved Havet, hvor der kan være Anledning til at faa Surogator, saasom Tarre, Tang og Fiskeaffald, hvormed

Høet kan dryges, saa istedet for at sætte ind en Ko fra Høsten paa 120 Voger Hø, kunde man regne 80 Voger Hø pr. Ko, og de resterende 40 Voger Hø kunde da erstattes af de til Raadighed staaende Surogater; da vilde man faa se, at Kreaturene vilde være til Hygge og Fordel, medens de nu er til ruinerende Tab. Der er flere Betingelser end Mad som maa til, for at Kreaturene skal befinde sig vel, nemlig Renlighed og sund Luft. De Fleste anser Renlighed for en Luxus, som ikke hører hjemme i et Fjøs; men det er ikke Tilfældet, Kreaturene saavel som Fjøsene maa holdes tørt og rent, skal Kreaturene befinde sig vel. Paa de fleste Steder er Fjøsene mørke, trange og fugtige. At Fjøsene ere smaa er tilgiveligt, da det ikke er hver Mands Sag at koste nye Fjøse; men at faa et eller to Vinduer og bekvemt indrettede Baaser vil som oftest være mere et Tiltag end Bekostning. Ulykken er at Mændene interessere sig ikke for sine Kreature og Fjøsstellet forresten; saasnart de har faaet i Hus det Hø, de i Skyndsomheden samler om Høsten, overlader de Resten til Kvinderne, som da i Løbet af Vinteren og Vaaren maa overtage den største Byrde med Indhøstningen af Surogater fra Fjeld og Fjære. Saalænge ikke Manden støtter Hustruen i dette Stykke vil der neppe blive nogen Forandring til det bedre. Jeg vil alvorligen paalægge Mændene at samle om Sommeren alt hvad som samles kan af Hø, og om Høsten sammenraade med Hustruen om hvormange Kreature der skal indsættes; tænk ikke paa hvormeget man tidligere har haft indsat; men husk paa at om Høsten har baade Kjødet og Huden Værdi, medens begge Dele ere værdiløse om Vaaren, naar de døde Kroppe trækkes i Søn.

Sluttelig skal jeg ikke undlade at bemærke, at jeg overalt i de befarne Distrikter blev modtaget med megen Velvillie og Imødekommenhed, undtagen hos en Lærers Hustru i Kvæningen.

Skogshavn den 8de Juni 1881.

Ærbødigst

I. M. Hansen,
Amtsaaronom.

Uddrag

af Regnskabet over Tromsø Amts Landhusholdningsselskabs
Indtægter og Udgifter i Aaret 1881.

Indtægt:

1. Beholdning efter Regnskabet fra 1880	Kr. 649.90
2. Bidrag af Kommuner for Aaret 1881:	
a. Amtskommunen	Kr. 900.00
b. Maalselvns Herred	” 20.00
c. Ibestads do.	” 20.00
d. Tromsø Sundets do.	” 20.00
e. Salangens do.	” 10.00
f. Trondenæs do.	” 10.00
g. Skjærvø do.	” 10.00
h. Malangens do.	” 10.00
i. Lenviks do.	” 10.00
j. Kvæningens do.	” 8.00
k. Lyngens do.	” 4.00
	” 1,022.00
3. Bidrag af Statskassen:	
a. for 1ste Halvaar 1881	Kr. 439.00
b. for 2det Halvaar 1881	” 544.00
	” 983.00
4. Bidrag af Private for Aaret 1881:	
a. i Tromsø By, 37 Medlemmer	Kr. 37.00
b. i Amtets Landdistrikt, 115 Medlemmer, hvoraf 1 Med-	
lem med 5 Kr.	” 119.00
	” 156.00
5. Bidrag af det Kongelige Selskab for Norges Vel til Præmier ved 3	
Udstillinger af Landbrugsprodukter og Husflidsgjenstande i Aaret	
1881	” 90.00
6. To gamle Sauer solgt for	” 30.00
7. Renter i Tromsø Sparebank	” 18.55
8. Forskud ved Aarets Udgang	” 347.44
	Tilsammen Kr. 3296.89

Udgift:

1. Forskud ved Udgangen af Aaret 1880	Kr.	91.14
2. Agronom I. M. Hansen:		
a. Løn for Aaret 1881	Kr.	800.00
b. Skyds paa Reiser i s. A.	"	111.80
c. Diæt paa Reiser i s. A.	"	180.00
		1091.80
3. Udgifter ved Fjøsbevaringer:		
a. i Vaaren 1881	"	432.50
b. i Høsten 1881	"	284.00
		716.50
4. Indkjøbt til Uddeling 3000 Exemplarer af O. Holmboes Bog om Melkestel	"	180.00
5. Bidrag til Præmier ved Dyrskuer:		
a. i Ibestads Herred 3 Dyrskuer	Kr.	110.00
b. i Skjærvø do. 1 do.	"	60.00
		170.00
6. Bidrag til Præmier ved 3 Udstillinger i Ibestads Herred af Landbrugsprodukter og Husflidsgjenstande	"	90.00
7. Forskjellige Udgifter, saasom Trykning, Bekjendtgørelser, Bud, Kontorgjenstande etc.	"	145.00
8. Beholdning:		
a. Forskud til Ole Haagensen	Kr.	40.00
b. Rest paa Laan til Agronom Hansen	"	80.00
c. Restancer:		
1. Statsk. Bidr. f. 2det Halvaar 1881	Kr.	544.00
2. Trondenæs Kommunes Bidrag f. 1881	"	10.00
3. Bidrag under Indtægtspost 5	"	90.00
		644.00
d. I Tromsø Sparebank	"	48.45
		812.45
	Tilsam.	Kr. 3296.89

Fra

Landbrugsdirektoriet.

Der har i de senere Aar været indgivet underdanigste Ansøgninger om Pengebelønninger for Mænd, der gennem mange Aars udholdende Arbeide havde udført store og tunge Rydningsarbeider eller som Husmænd vist ualmindelig Flid ved Dyrkning af sine Pladse.

Ved en og anden Leilighed har Hs. M. Kongen af sin private Kasse tilstaaet Vedkommende en Gratifikation som en Aerkjendelse af saadanne Arbeider. Men ved den Afgjørelse, som deslige underdanigste Ansøgninger have faaet ved deres officielle Behandling, har man troet indtil Videre ikke at burde fravige den tidligere Opfatning, hvorefter man ikke fandt Anledning til at anbefale tilstaaet Ansøgerne Belønning af Statskassen. Noget Anslag, hvorefter deslige Belønninger skulle kunne udredes, har heller ikke hidtil været bevilget. Indre-Departementet har imidlertid — efterat have konfereret med Direktoratet om Sagen — udtalt, at det vilde være ønskeligt, om der kunde være Anledning for det Offentlige til at yde Personer i fornævnte Stilling, der havde gjort sig fortjente ved ihærdig Arbeidsomhed, ved passende Leilighed en Opmuntring under deres byrdefulde Kaar. Under Overveiel- sen herom har Departementet ligeledes sluttet sig til den herfra udtalte Tanke, at Øiemedet vanskelig lader sig opnaa ved en direkte Statsforanstaltning, men at Sagen vel hellere bør lægges i Landhusholdningsselskabernes Haand saaledes, at Ordning- en af denne Sag kommer til at gaa ind under Selskabernes almindelige Virksom- hed. Antagelig vilde man paa denne Maade bedst sikre sig, at Belønninger kun kom virkelig Fortjente tilgode. Overlades saaledes Sagen nærmest til nævnte Sel- skaber, vil altsaa Spørgsmaalet om offentligt Bidrag til det antydede Øiemed — der selvfølgelig er afhængig af Storthingsbevilgning — først opstaa, hvis vedkom- mende Landhusholdningsselskab af denne Grund maatte faa sit Bidrag af Amtskom- munen forhøiet.

Efter disse Antydninger tillader Direktoratet sig at anmode Hr. Amtmanden om at konferere med vedkommende Selskab i Deres Distrikt og, forsaavidt vindes Tilslutning til Sagen, at henstille til Overveielse, hvorvidt det ansees hensigtsmæs- sigt til Fremme af den heromhandlede Sag, at søge Amtets Bidrag til Landhushold- ningsselskabet forhøiet.

Efter nærmere Meddelelse fra Hr. Amtmanden vil Direktoratet i Tilfælde anbefale opført paa det næste Storting forelæggende Kongelige Budgetforslag tilsvarende Forøgelse af Statstilskudet til vedkommende Selskab.

Christiania den 28de Februar 1882.

J. Smitt.

Til
Amtmanden i Tromsø Amt.

Fra
Kommitteens No. 3.

Kommitteens tror for Tiden ikke at kunne anbefale noget forhøjet Bidrag til Landhusboldningsselskabet i det af Landbrugsdirektøren omskrevne Øiemed, derimod tillader den sig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Til Tromsø Amts Landhusboldningsselskab bevilges af Amtskommunens Midler for Aaret fra 1ste Juli 1883 til 30te Juni 1884 et Tilskud af 1000 — et Tusinde — Kroner paa Betingelse af, at et lignende Beløb ydes af Statskassen.

Tromsø den 11te Juli 1882.

John Hagen, J. R. Nilsen,
Formand. Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Indstillingen bifaldes.

Sag No. 55. Andragende om Udbetaling af Præmie for en Bjørn.

Kommitteens Indstilling er saalydende:

Fra
Kommitteens No. 3.

I Anledning af Sag No. 55 tillader Kommitteens sig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Josef Jonsen Kvalnes's Andragende om Udbetaling af Præmie for Fældning af en Bjørn indvilges.

Tromsø den 11te Juli 1882.

John Hagen, J. R. Nilsen,
Formand. Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Indstillingen bifaldes.

Sag No. 28. Forslag til Istandsættelse af Tromsø Sygehus's Bygninger.

Lægens Skrivelse af 15de Juni d. A. med Overslag, Sygehuskommissionens Betænkning med Lægens Besvarelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Forslag om Bevilgning til Istandsættelse og Vedligeholdelse af Bygningerne ved Tromsø Amts Sygehus.

Af Reparationer i Hovedbygningen vil der kun blive Spørgemaal om Taget i Økonomens Hjørnestue, da Pudsens der er løs paa flere Steder. Hensigtsmæssigt vil det vel blive at anbringe Pap under Taget og oliemale paa Pappet.

Forøvrigt vil Vedligeholdelse af Hovedbygningen væsentlig indskrænke sig til Maling se: af

Gulvene paa A, C, H, K, Diakonisseværelset, den nedre Sygehusgang, Sygehuslægens Barneværelse, Dagligstue og Gang, Økonomens Stuer og Kjøkken, Væggene paa D, Diakonisseværelset og Sygehuslægens Soveværelse,

Tagene i Diakonisseværelset, de to nedre Sygehusgange, Sygehuslægens to Soveværelser og Økonomens Kjøkken.

For enkelte af Gulvenes Vedkommende er Malingen vistnok ikke ganske afslidt nu, men den antages at ville blive saa afslidt inden Amtsformandskabets Sammentræden 1883, at den maa medtages i dette Forslag.

Komfuren i Sygehuslægens Kjøkken skal jeg foreslaa omhyttet med en ny, da den gamle ikke alene er forbrændt, men uhensigtsmæssig og kuldagende.

Rækværket paa Hovedbygningens Indgangstrap bør repareres eller arbeides nyt.

For Portens Vedkommende skal jeg kun henvisse til mine tidligere Forslag. Trappen foran Bryggehuset tiltrænger Reparation, ligesaa Trappen foran Badehuset.

I Badehuset maa jeg foreslaa Dampbaderummet tættet og oliemalet, samt særskilt Indgang anbragt til Dampbadets Afkølningsværelse ved at aflede Afkølningsværelset fra Karbadet. For at det skal kunne lade sig iværksætte, maa Døren til Dampbadet flyttes ca. 1 Meter nærmere mod Vinduet. Nyt Gulv tiltrænges i Karbadet, i Dampbadet og i Dampbadets Afkølningsværelser. Emalieret Jernkar med Styrt bør anskaffes til Patienternes Sideværelse og samtlige Værelser, der ikke tidligere er malet, bør oliemaales.

er jeg ikke meget tilbøielig til at tilraade nogen Nedsættelse af Præmien i al Fald ikke for de i Sommerhalvaaret fældede Ræve. I denne Del af Aaret er det nemlig blot Præmien, som skal kunne opfordre til Efterstræbelse af dette Rovdyr. Anderledes er det vistnok i Vinterhalvaaret, da Rævens Skind har en saa stor Værdi, at allerede den opmuntrer til Efterstræbelse af Dyret, og forsaavidt kan der jo være mere, som taler for at nedsætte Præmien for de i sidstnævnte Tid fældede Dyr. Forøvrigt skal jeg tilføie at det er mig bekendt at Nordlands Amtsformandskab under 28de Juni d. A. fattede følgende

Beslutning:

„Præmien for Ræv nedsættes fra 1ste Juli 1882 for Nordlands Amt til 2 Kr.“

For Tromsø Amts Vedkommende skal jeg bemærke, at Nedsættelse af Præmien formentlig i ethvert Tilfælde nu ikke bør indtræde tidligere end fra 1ste Oktober d. A.

Tromsø den 3die Juli 1882.

Chr. Kjerschow.

Til

Tromsø Amtsformandskab.

Fra

Komiteen No. 3.

I Anledning af Sag No. 51 tillader Komiteen sig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Præmien for Ræv nedsættes fra 1ste Oktober førstk. til 2 Kroner.

Tromsø den 11te Juli 1882.

John Hagen

J. R. Nilsen,

Formand.

Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Indstillingen bifaldes.

Sag No. 52. Om Præmie for Udryddelse af Ravn, Kraake og Skjære.

Amtmandens Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra

Amtmanden i Tromsø Amt.

Under Behandlingen paa Amtsformandskabet i 1881 af Sagen No. 57 blev

der mod Forslaget om Præmie for Udryddelse af visse Rovfugle blandt andet anført, at man endda manglede Oversigt over hvad Præmierne for Udryddelse af Ræv vilde beløbe sig til, og at man frygtede for at disse Præmier vilde løbe op til en saa stor Sum, at man for Tiden ikke vovede at udsætte Præmier ogsaa for andre Rovdyr. Da der nu foreligger Oversigt for et Par Aar over Størrelsen af Rævpræmierne og da der endvidere nu er Adgang til at nedsætte disse, har jeg troet ogsaa for Amtsformandskabet iaar at burde fremsætte Forslag til Bevilgning af Præmier for Udryddelse af Ravn, Kraake og Skjære, idet jeg med Hensyn til Præmiernes Størrelse slutter mig til det Forslag, som paa Amtsformandskabet i 1881 fik 8 Stemmer for sig.

Jeg tillader mig altsaa at foreslaa for Amtsformandskabet at fatte følgende

Beslutning:

1. Som Præmie for Ødelæggelse af Kraake, Ravn og Skjære, som fra 1ste Januar 1883 fældes i Tromsø Amt, betaler Amtskommunen indtil videre for hver Ravn og Kraake 20 Øre og for hver Skjære 15 Øre.
2. For Unger af disse Fugle udbetales ikke Præmie, førend de ere fuldt fjærklædte.
3. Den dræbte Fugl eller dens Skind maa forevises hel, og i begge Tilfælde borttages Fødderne.
4. Af Præmien udredes for Attestens Udstedelse til Fogden, Lensmanden eller til andre, som af Amtmanden maatte bemyndiges til at udstede saadan Attest, 5 Øre.

Tromsø den 15de Juni 1882.

Chr. Kjerschow.

Til

Tromsø Amtsformandskab.

Fra

Komiteen No. 3.

I Anledning af Sag No. 52 tillader 4 af Komiteens Medlemmer sig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Ingen Præmie bliver for Tiden at udsætte for Udryddelse af Ravn, Kraake

og Skjære. 2 Medlemmer (Hagen, Jakobsen) indstiller principaliter paa at Amtmandens Forslag bifaldes. Subsidiært i to Alternativer enten

- a) Præmien for Skjære udelades af Amtmandens Forslag, eller
- b) at den i Amtmandens Forslag nævnte Præmie kun betales for Ravn.

Til det sidste Alternativ slutter ogsaa et 3die Medlem (Lund) sig.

Tromsø den 11te Juli 1882.

John Hagen,
Formand.

J. R. Nilsen,
Sekretær.

Komiteens Minoritet optog principaliter Amtmandens Forslag og dernæst de i Komiteindstillingen nævnte Alternativer.

Voteringen havde det Udfald, at Amtmandens Forslag ikke bifaldtes med 14 mod 4 Stemmer. Dernæst forkastedes ogsaa med 12 mod 6 St. Forslaget om Udbetaling af Præmie for Kraake og Ravn.

Endelig vedtoges med 12 mod 6 St. det sidste Alternativ angaaende Udbetaling af den i Amtets Forslag nævnte Præmie for Ravn. Sluttelig vedtoges enstemmig at Amtmanden bemyndiges til at redigere Beslutningen overensstemmende med det nu vedtagne samt til i No. 4 efter „5 Øre“, at tilføie Ordene: „for hver Fugl“.

Sag No. 53. Om forlænget Fredningstid for Vildt.

Amtmandens Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra

Amtmanden i Tromsø Amt.

Vedlagt fremlægges en Skrivelse fra den Kongelige Norske Regjerings Departement for det Indre af 13de December 1881 og den deri nævnte Forestilling fra Norsk Jæger- og Fiskerforening af 31te Januar 1881 om forandret Fredningstid for nogle Slags Vildt.

Forsaavidt denne Forestilling gaar ud paa at rykke Fredningstiden for Hjerpe frem fra 15de Mai til 15de Marts, skal jeg ikke yttre mig om den, da Hjerpe som bekjendt ikke findes i dette Amtsdistrikt.

Forøvrigt indeholder Forestillingen følgende to Forslag:

1. Fredningstiden for Tiur og Aarhane, der nu er fra 15de Mai til 15de

August, sættes til Tiden fra 15de Marts til 10de Mai og fra 1ste Juni til 15de August.

2. Fredningstiden for Hare, som nu begynder den 1ste Juni skydes frem til 10de Mai.

Ved disse Forslag har jeg intet andet fundet at bemærke, end at jeg ikke fuldt har kunnet overtøye mig om det Rigtige i at Fredningstiden for Hare først skal indtræde den 10de Mai. Jeg tror at det var rigtigere at lade den begynde allerede den 15de Marts eller senest den 1ste April, og jeg ledes til denne Mening derved, at det formentlig kan ansees som vist, at de fleste af de Harer, som fanges eller som skydes for Hund om Vaaren, ere Sættere (Hunbarer). Denne Omstændighed gjør Vaarjagt og Vaarfangst af Hare til en for denne Vildtarts Formerelse høist fordærvelig Bedrift. Forøvrigt skal jeg ikke videre opholde mig ved dette Spørgsmaal, da som bekjendt Vaarjagt med Hund saagodtsom ikke finder Sted i dette Amt og da Fangst af Hare i Snarer om Vaaren heller ikke her for Tiden drives i nogen videre Udstrækning, uagtet vistnok de senere Tidens høie Priser paa Vildt kunne komme til at tilskynde til saadan Fangst.

Den ovennævnte Forestilling indeholder intet Forslag til en udvidet Fredningstid for Ryperne om Vaaren. Jeg ved ikke bestemt hvad Grunden dertil er, men jeg antager at den muligens ligger deri, at Rypen sydenfjelds opholder sig paa de store, milevide, ubeboede Høifjelde, og at Færdselen derhen og altsaa ogsaa Fangsten af sig selv ophører, naar Sne smeltningen begynder og gjør Fremkomsten i disse Vidder besværlig.

I Tromsø Stift stiller imidlertid Forholdene sig anderledes, idet Skovrypen her det hele Aar rundt findes nede ved Kysten lige ved de beboede Strækninger, og idet ogsaa Fjeldrypen i al Fald visse Aar paa Grund af Sneforholdene søger ned i Lavlandet. Disse Omstændigheder bevirke at Skytteri, Snare- og Garnfangst her kan foregaa lige til Fredningstidens Indtrædelse den 15de Mai. De senere Tidens Erfaring har ogsaa vist, at dette i Virkeligheden sker, idet man stadig om Vaaren ser Ryper i stærkt fremskredet Vaardragt falbydes i Tromsø By og ombord i Kystdampskibene lige ind under den 15de Mai. Det er den stadigt stigende Udførsel af Vildt og de derved fremkaldte høie Priser paa samme som have bevirket, at Skytteri og Fangsten nu drives langt længere udover Vaaren end i tidligere

Tid. Dertil kommer, at man i den senere Tid har begyndt at bruge et Fangstredskab, som er langt mere ødelæggende for Vildtet end de tidligere almindelige Snaarer. Som bekendt benytter man nemlig meget almindeligt Garn, med hvilke man, naar Ryperne sidst paa Vinteren eller om Vaaren samles i de ude i Kystegnene ofte sparsomme Skovsnar, som ere høie nok til ikke at nedsnees, omspænder saadanne Skovsnar. Rypeflokkene drives nu hen i Garnene og fanges ofte saa fuldstændigt, at kun ganske enkelte undkomme. Disse faa forfølges nu af Skyttere, som i vore kolde Vaarnætter have let for at komme frem paa Skaren. Det er en ved Erfaring ogsaa stadfæstet Selvfølge, at Ryperne sky de Steder, hvor de saaledes i den Tid, da de skulle til at parre sig, jævnlig ufredes og skræmmes. De hindres derved i at stø sig paa de for Æglægningen og Forplantningen bekvemme Steder. Netop i den Tid, da denne Vildtsort, som er af saa stor økonomisk Betydning for hele Stiftet, burde fredes og beskyttes, jages den nu fra Krat til Krat, og ligesom de senere Aar allerede have vist en Aftagen i Rypemængden, antager jeg med Bestemthed, at vore forhen saa ryperige Kystegne snart ville blive fattige paa dette Vildt, hvis der ikke fastsættes en udvidet Fredningstid om Vaaren.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om naar Fredningstiden bør indtræde skal jeg bemærke, at Ryperne saavel i Sverige som i Finland er fredet fra 15de Marts til 10de August, og at der er meget som taler for at Fredningstiden er den samme i de tilstødende Lande. Paa den anden Side kan man imidlertid anføre, at der som bekendt aldrig føres Vildt til Salg fra Norges nordlige Egne til Nabolandene, men at vi derimod faa en hel Del Vildt fra Finland og Sverige. Det vil saaledes være til Gavn saavel for Almuen i Naborigerne som for Konsumenterne og Opkøberne her i Landet, om der kunde være Adgang til i kort Tid efter Jagten og Fangstens Ophør i Sverige og Finland at sælge de der fangede Ryper i Norge, men dette vilde ikke kunde ske hvis Fredningstiden indtræder samme Dag paa begge Steder af Grændsen. Disse Bemærkninger har særlig Anvendelse paa Vildthandelen paa det Marked, som afholdes i Skibotten i Lyngen den 14de Marts og følgende Dage. Did føres som bekendt ikke ubetydelige Kvanta Ryper fra Naborigerne. Dels af dette Hensyn dels for ikke at gjøre Overgangen fra den nuværende Fredningstid altfor betydelig, er jeg mest tilbøielig til at anbefale at Fredningstiden for Ryperne her i Riget indtræder den 1ste April. Jeg tror ogsaa at de da have faaet Beskyt-

telse nok, idet Rypernes parvise Fordeling paa Klækkepladsen ikke pleier at begynde førend i April Maaned.

Det vilde formentlig være det ønskeligste om denne Forandring indførtes ved Lov for hele Riget, men da der kan hengaa lang Tid, førend vi faa nogen Lovforandring i dette Stykke, og da Forføiningen for disse nordlige Landsdeles Vedkommende bør indtræde snarest muligt, antages det rettest in subsidium at andrage om at Forandringen for dette Amts Vedkommende maa ske ved en i Henhold til Bestemmelsen i § 11 i Loven af 22de Juni 1863 afgivet Kongelig Resolution.

I Henhold til det anførte tillader jeg mig at henstille til Amtsformandskabet at fatte følgende

Beslutninger:

1. Amtsformandskabet tiltræder det af Norsk Fisker- og Jægerforening d. 31. Januar 1881 fremsatte Forslag om forlænget Fredningstid for Tiur, Aarhane og Hare.
2. Amtsformandskabet andrager om at der enten ved Lov eller — hvis saadan Lovforandring ikke kan ventes snart — ved Kongelig Resolution afgivet i Henhold til Loven af 22de Juni 1863 § 11 for Tromsø Amts Vedkommende maa blive, saa snart ske kan, afgivet Bestemmelse for at Fredningstiden for Ryper indtræder den 1ste April.

Tromsø den 19de Juni 1882.

Chr. Kjerschow.

Til

Tromsø Amtsformandskab.

Fra

Komiteen No. 3.

I Anledning af Sag No. 53 tillader 4 af Komiteens Medlemmer sig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Amtmandens Forslag bifaldes. 2 Medlemmer (Nilsen, Sangestad) tiltræder ogsaa Amtmandens Forslag, dog saaledes at Fredningstiden for Ryper først indtræder 15de April.

Tromsø den 11e Juli 1882.

John Hagen,
Formand.

J. R. Nilsen,
Sekretær.

Distriktslæge Eng bad Voteringsthemaet under No. 1 delt saaledes, at der blev Anledning til at stemme mod Forlængelse af Fredningstiden for Hare.

Ordfører Saugestad optog med Hensyn til Forslagets No. 2 Minoritetens Indstilling om at Fredningstiden først skulde indtræde den 15de April.

Voteringen havde følgende Udfald: Amtmandens Forslag under No. 1 bifaldtes med 15 mod 3 St., saaledes at det kommer til at ende med Ordene: „Tiur og Aarhane“. Med 9 mod 9 St. afgjordes at Ordene „og Hare“ ikke skulde medtages, idet Opmandens Stemme gjorde Udslaget. Dernæst blev dels med 10 mod 8 og dels enstemmig Amtmandens Forslag under No. 2 bifaldt, dog saaledes at Fredningstiden sættes til 15de April istedetfor 1ste April. De 8 Stemmer vote-rede for 1ste April.

Enstemmig Beslutning: Forhandlingerne fortsættes imorgen Formiddag Kl. 9.
Chr. Kjerschow. N. J. Nilsen.

Aar 1882 den 13de Juli fortsattes Forhandlingerne paa samme Sted. Forhandlingerne lededes i Amtmandens Forfald af Fogden. Samtlige Ordførere vare tilstede med Undtagelse af Ordføreren i Kvænangen.

Protokollen førtes af Fogdens Betjent Sørensen.

Til Behandling foretoges:

Sag No. 21. Angaaende Pige Hanna Olsdatter Malangseidets Henliggen paa Tromsø Sygehus for Nervéfeber.

Nu kom Kvænangens Ordfører tilstede.

Enstemmig Beslutning: Et nu fremkommet Udsættelsesforslag fra Ordfører Hansen bifaldes.

Sag No. 23. Kirke-Departementets Voldgiftskjendelse om Reiseudgifter for fattige veneriske Syge.

Amtmandens Skrivelse af 17de April d. A. med Bilag og Departementets Kjendelse samt Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra

Amtmanden i Tromsø Amt.

Da det formentlig kan være af Interesse baade for Amtsrevisionen og for

Fattigkommissionen at kjende Resultatet af det i Amtsformandskabsforhandlingerne for Aaret 1880 Side 48 og for 1881 Side 74 omhandlede Spørgsmaal om hvem der skal udrede Omkostningerne ved fattige veneriske Syges Reise til og fra Sygehus, vedlægger jeg her en Afskrift af min Skrivelse til Tromsø Stiftsdirektion af 19de Juli 1881 samt Kirke-Departementets Skrivelse til Stiftsdirektionen af 26de Oktober s. A. hvorved er afsagt Voldgiftskjendelse i Sagen. Jeg antager at disse Dokumenter bør indtages i de trykte Forhandlinger.

Tromsø den 17de April 1882.

Chr. Kjerschow.

Til

Tromsø Amtsformandskab.

Fra

Amtmanden i Tromsø Amt.

Herved giver jeg mig den Ære at oversende en Pakke Dokumenter, der angaar en mellem Tromsø Amtsformandskab paa Medicinalfondets Vegne og Kvædfjords Fattigvæsen opstaaet Tvist angaaende hvorvidt sidstnævnte er forpligtet til at refundere Medicinalfondet et Beløb af Kr. 28.80 som er udlagt i Anledning af de af venerisk Sygdom lidende Koner Anna Andersdatter og Lena Johannesdatter, begge af Kvædfjord.

Begge de nævnte Koner bleve i November 1878 efter offentlig Forføining afsendte fra Kvædfjord overland til Harstad og derfra med Dampskib til Tromsø, hvor de paa Grund af nævnte Sygdom indlagdes paa Amtssygehuset. Under deres Ophold i Harstad maatte der anskaffes til dem en Skindfeld, da de som daarlig klædte vare nær ved at forgaa af Kulde og da Ingen vilde laane eller leie Klæder til Folk som vare besmittede med nævnte Sygdom. Udgifterne ved deres Kur samt ved Anskaffelse af Fælden og ved deres Hjemreise bleve af mig anviste paa Medicinalfondet. Ved Gjennemgaaelse af dette Fonds Regnskab for 1879 gjorde imidlertid Revisionen Antegnelse forsaavidt Udgifterne ved Fælden og Hjemsendelsen angik, hvorefter Amtsformandskabet deciderede, at disse Udgifter skulde søges refunderede fra Kvædfjords Fattigkasse (se hoslagte trykte Amtsforhandlinger for 1880 Side 48). Da Beløbet blev affordret dette, begjærte Fattigkommissionen Sagen forelagt Kirke-Departementet til Afgjørelse ved Voldgift, en Afgjørelsesmaade